

ENTESA HISTÒRICA ENTRE LES TRES CONFESIONS CRISTIANES QUE EL CUSTODIEN

El Sant Sepulcre, restaurat



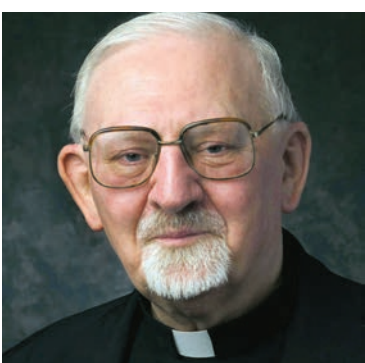
«No estem buscant ADN ni restes orgàniques a la roca, el cristianisme no necessita cap gran revelació» P 4-5

© LPJ - Thomas Chèrrière

«La reconciliació és una tasca tan gran i evangèlica que es mereix el que fem i molt més»

Juan M. Uriarte, bisbe emèrit de Sant Sebastià

P 12-13



Peter-Hans Kolvenbach, «in memoriam»

El P. Pere Borràs recorda en un article la persona i la tasca del P. Peter-Hans Kolvenbach, durant més de 24 anys superior general dels jesuïtes. «Un home savi i prudent. Filòleg i ecumenista. De ritu catòlic armeni. Professor de teologia oriental. Senzill i intel·ligent. Molt lúcida sobre ell mateix i la realitat.» P 24



Amics del Desert, una iniciativa espiritual

P 16-17

Pensant-ho millor

La camisa

L'any 1949 un excèntric milionari americà va tenir l'ocurrència de reunir a les muntanyes Rocalloses celebritats d'arreu del món. Així és com es van conèixer el filòsof José Ortega y Gasset i l'actor Gary Cooper.

El famós protagonista de tantes pel·lícules ho tenia tot, però no era un home feliç, tot i la seva fama i els romanços, i van parlar precisament d'alegria. Va sortir a col·lació una dita: «Si un home és feliç ha de deixar la seva camisa a qui no té aquesta sort.»

Abans de tornar a Espanya, des de l'hotel Plaza, de Nova York, on s'allotjava, Ortega va fer un paquet que va enviar al seu nou amic. No cal precisar-ne el contingut.

L'anècdota mostra diferents facetes de la vida: no sempre la fama, els diners i els plaers proporcionen la veritable alegria. Això pot semblar una qüestió de fe, perquè la major part de la gent no hem experimentat la fama, ni som milionaris ni hem tingut plaers extraordinaris.

També revela que el diàleg entre les persones resulta enriquidor, sobretot si a més dels pensaments hi ha un intercanvi d'afectes. La ment poderosa d'Ortega va cedir el pas al cor. La camisa no era una lliçó magistral, sinó una pro-

va d'estimació. En vigílies de Nadal fem molts regals: perfums, corbates, joguines... Hauríem de regalar camises, s'entén, en el sentit figurat: repartir felicitat.

Em ve a la memòria per contrast aquell personatge, Scrooge, del *Conte de Nadal*, de Dickens, un avar a qui l'arribada del Nadal feia posar malalt. No li agradava la música de les nades, ni les expressions joioses, ni les llums del carrer. Fins que es va convertir i va entendre que si hagués estat solidari hauria estat més feliç.

Cal que ens aturem a pensar en el sentit de la vida. O almenys, aturar-nos a pensar, que ja és molt, en un temps en el qual la filosofia està en crisi. En honor a Ortega, aquí teniu un apunt. Un professor de filosofia posa l'examen final. Col·loca una cadira a sobre de la taula i diu: «Fent servir qualsevol coneixement que hagueu après, demostreu-me que aquesta cadira no existeix.»

Els alumnes es posen a treballar, i s'aventuren en arguments. Però un, després de respondre en només 30 segons, entrega l'examen, davant la sorpresa dels seus companys. Quan surten les notes, obté la qualificació més alta. La seva resposta era: «Quina cadira?»

Antoni Coll
Periodista



La setmana en tuits

Elisabetta Piqué @bettapique

Periodista «La Nación»

No et perdís el darrer vídeo del #Papa, amb les intencions de desembre, perquè no hi hagi més nens-soldat

Itziar Bravo @ibravot

Periodista Càritas diocesana Barcelona

#SomFràgils quan estàs a 38 de febre i trobes a faltar la teva mare que et cuidi i et tapi amb una manta

Glòria Barrete @GloriaBarrete

Periodista CatalunyaReligió i Signes dels Temps

Diàleg de luxe entre el jesuïta Xavier Mello-ni i el periodista i polític David Fernández. Creant ponts a la presentació de @dialogal

Silvia Guidi @silviaguidi

Periodista «L'Osservatore Romano»

He resistit a la temptació d'un «selfie» amb Martin Scorsese (mai estant de servei, ni traient el cap als vídeos dels col·legues). Diguen-me professional. #silencemovie

Raquel Sancho @sancho_raquel

Comunitat de Sant'Egidio

Tamara Chikunova amb @santegidio_ES: també els pobres són condemnats a mort. La indiferència mata #CitiesForLife #penademortmai

Sierra Rodríguez @Sierrimiau

Ràdio Estel

Lluitem contra la sida amb músiques i cançons que fan referència a la malaltia #FormulaEstel @radioestel #AIDSDay

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 17 de desembre del 1936: neix a Buenos Aires Jorge Mario Bergoglio, el papa Francesc.

Zoom

Eduard Brufau

Agustí Codinach



La Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar (XAPSL), en col·laboració amb Càritas, ha llençat la campanya «Podries ser tu» per conscienciar la societat que també qui avui té casa i feina demà pot acabar dormint al carrer. Aquest és un problema creixent: les dades diuen que a Barcelona enguany hi ha unes 3.000 persones sense llar, un 5,5% més que l'any passat. A la imatge, una acció de la campanya a la plaça de Sant Jaume de Barcelona, el 24 de novembre passat.

Escollat a Ràdio Estel



Ignasi Miranda

Coordinador d'Informatius

Drets humans

Doble presència d'Amnistia Internacional els últims dies. Dani Vilaró, portaveu a Catalunya de l'entitat, explicava el 2 de desembre que els immigrants que aconsegueixen entrar a Ceuta i Melilla «han estat discriminats perquè no han vist satisfet el seu dret a demanar refugi, ja que els sirians, per exemple, tenen més facilitat que els algerians o els de l'Àfrica subsahariana i, a més, sovint se'ls margina per l'orientació sexual o altres raons». Són alguns dels «8 abusos» denunciats per l'ONG. Vilaró també participava el 30 de novembre al programa *El mirador de l'actualitat*, on va denunciar «la preocupant resistència de 23 països, sobretot la Xina, a abolir la pena de mort i ajornar execucions».

Des del 22 de novembre, un altre dret que Ràdio Estel promou és el de l'atenció mèdica davant dels problemes mentals. El nou espai *Ment sana*, presentat per Miquel Mercadal, ofereix els dimarts i dijous, de 16 a 16.30, l'ajuda del doctor Juan-Luis Miranda a través dels telèfons 934 092 771 i 934 092 772. L'1 de desembre, el metge explicava que l'assetjament laboral pot provocar «un trastorn post-traumàtic, que pot arribar a ser crònic, i fins i tot desembocar en una diabetis o un infart com a conseqüència de l'impacte mental».

Editorial

Bicentenari de Dorotea de Chopitea

L'any que estem a punt d'acabar hem commemorat el bicentenari de la venerable Dorotea de Chopitea (Santiago de Xile, 1816 - Barcelona, 1891). Ja de petita va viatjar amb els seus pares a la Ciutat Comtal, on molt jove va contraure matrimoni amb el banquer Josep Maria Serra Muñoz, que després seria cònsol de Xile a Barcelona. Aquesta generosa dama va promoure un gran nombre d'obres docents, benèfiques i assistencials a Catalunya, la majoria de les quals encara subsisteixen. Entre elles va convidar sant Joan Bosco a Barcelona i, consegüentment, els salesians i salesianes que han contribuït i contribueixen tant a la promoció integral d'infants i joves. Tot i que mai no va retornar a Xile no va oblidar els seus orígens

xilens i va patrocinar obres socials a les ciutats de Santiago i de Talca. A Catalunya, Dorotea va fundar un seguit d'institucions perquè es poguessin exercitar totes les obres de misericòrdia tant les corporals com les espirituals. I ella mateixa va excel·lir-hi. Fou ben bé una «missionera de la misericòrdia». Esposa i mare de família amant, cultivà una formació espiritual pregona, seriosa i continuada i va dur a terme una pràctica evangèlica d'acord amb l'Evangeli, especialment en la seva forma de viure personalment la pobresa, malgrat el seu distingit entorn social. Amb la seva ingent activitat benefactora, fou pionera de l'acció social de l'Església. I tot sense gens d'afectació: era una dona forta, com la que lloen les

Esriptures, que solia dir: «A les hores que puc treballar pel proïsme, no em busqueu a les esglésies.» Va contribuir a la construcció de 5 temples, 15 escoles, 4 hospitals i 7 residències. De les obres socials que va fundar a Barcelona, la seva ciutat estimada, 12 es mantenen al mateix lloc, 6 en un nou emplaçament i 7 han estat absorbides per altres institucions o bé han perdut el seu objectiu original. El pare jesuïta Antoni Guberna va explicar que, al llit de mort, el darrer moviment de Dorotea va ser agafar el crucifix, acostar-se'l als llavis i, després, elevar la mirada al cel. Preguem perquè el seu procés de beatificació —iniciat el 1927— avanci i arribi a bon terme.

La redacció us proposa



Entrevista a Mn. Ignasi Font
El vicari de l'Opus Dei a Catalunya parla de la tasca de la Prelatura
P 8



«Falling», una pel·lícula sobre el perdó
La directora Ana Rodríguez Rosell comenta la temàtica del film
P 26



Sants de la «ciutat dels sants»
Vic acull l'exposició «Hagiogràfix del santoral vigatà»
P 10



Premi per al programa «Grans Històries»
La Fundació SAR-QUAVITAE guardona aquest espai de Ràdio Estel
P 27

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona
Administrador apostòlic de Mallorca



Avaluats en l'amor

Aquests són dies en què els tocs a la nostra consciència solen ser forts perquè també vivim en un món de contrastos que ens descol·loquen. En realitat, la consciència ens diu: «Depèn de tu que trobin acolliment.» Ho sabem bé quan comencem el dia: sabem que hi ha un caramull de persones al nostre entorn que trobaran l'acolliment que necessiten si la nostra actitud ho és de fer-los un poc de lloc a la nostra vida. És fort pensar que és possible tenir, encara que a vegades estigui molt amagada, una llista de gent amb qui no hi volem tenir contacte, persones que esquivem, persones a qui no saludem, persones a les quals fem mala cara o no allarguem la mà, persones a les quals ens costa acceptar perquè el nostre orgull és més fort que l'amor que ens mereixen i la nostra intransigència sempre està a punt de passar factura. Depèn de tu i de mi que trobin acolliment. Se'ns ho recorda sempre, però ben especialment aquests dies. Hi ha un conte que parla d'un sabater que esperava una visita molt important: li havien dit que Jesús aniria a casa seva. Va passar molta gent al llarg del dia i s'anava desanimant perquè Jesús no arribava. Abans d'anar a dormir, va entendre que Jesús l'havia estat visitant tot el dia en totes les persones que havia trobat i tractat. Els qui esperen ser acollits els tenim molt a prop. El fet és que només l'amor pot moure el món. N'estic tan convençut que arribo a desconfiar de tot allò que s'emprèn per pur guany material o per l'ambició que el sustenta. No és gens de fiar el món de les aparences i de l'ostentació. Qui triomfa realment en la vida? Segurament aquell o aquella que estima i posa l'amor com a primer graó de l'escala de valors amb la qual actua. Si és així, no pot ésser altre el resultat que collir amb abundància allò que s'ha sembrat amablement. El resultat diferirà en la mesura que hi posem l'actitud que ho condiciona tot. Pensem que, en darrer terme, serem examinats en el què i en el com haurem estimat.



La tomba de Jesús s'obre completament

Un equip científic i de restauradors rehabilita el Sant Sepulcre, a la ciutat vella de Jerusalem

Ana Alba
Jerusalem

Un dels indrets més visitats a Terra Santa per pelegrins i també per turistes no religiosos és el Sant Sepulcre, on la majoria de les confessions cristianes creu que va estar enterrat Jesucrist després de ser crucificat i abans de ressuscitar al tercer dia, com relata el Nou Testament.

La tomba de Jesús de Natzaret es troba dins de l'església del Sant Sepulcre, a la ciutat vella de Jerusalem. Desenes de pelegrins esperen habitualment en una llarga cua, amb paciència i emoció, per poder entrar un minut al petit cubicle on es troba la tomba, l'accés al qual està supervisat per un monjo grecoortodox.

La capella que amaga el Sant Sepulcre, l'Edicle, mostra des de fa dies un aspecte diferent. Està tapada per bastides i teles blanques amb motiu de la primera restauració completa que s'hi durà a terme des del 1810.

Un equip de científics i restauradors de la Universitat Tècnica Nacional d'Atenes, dirigit per la professora Antonia Moropoulou, s'encarrega de les tasques de rehabilitació.

Per primera vegada des del 1555, la tomba de Jesús es va obrir completament a finals d'octubre. L'última obertura havia estat parcial, l'any 1809, per preparar els treballs de restauració després d'un incendi que li va causar danys greus el 1808. El sepulcre havia patit també seriosos desperfectes a causa dels terratrèmols que es van produir el 1867 i el 1927.

Moment històric celebrat a porta tancada

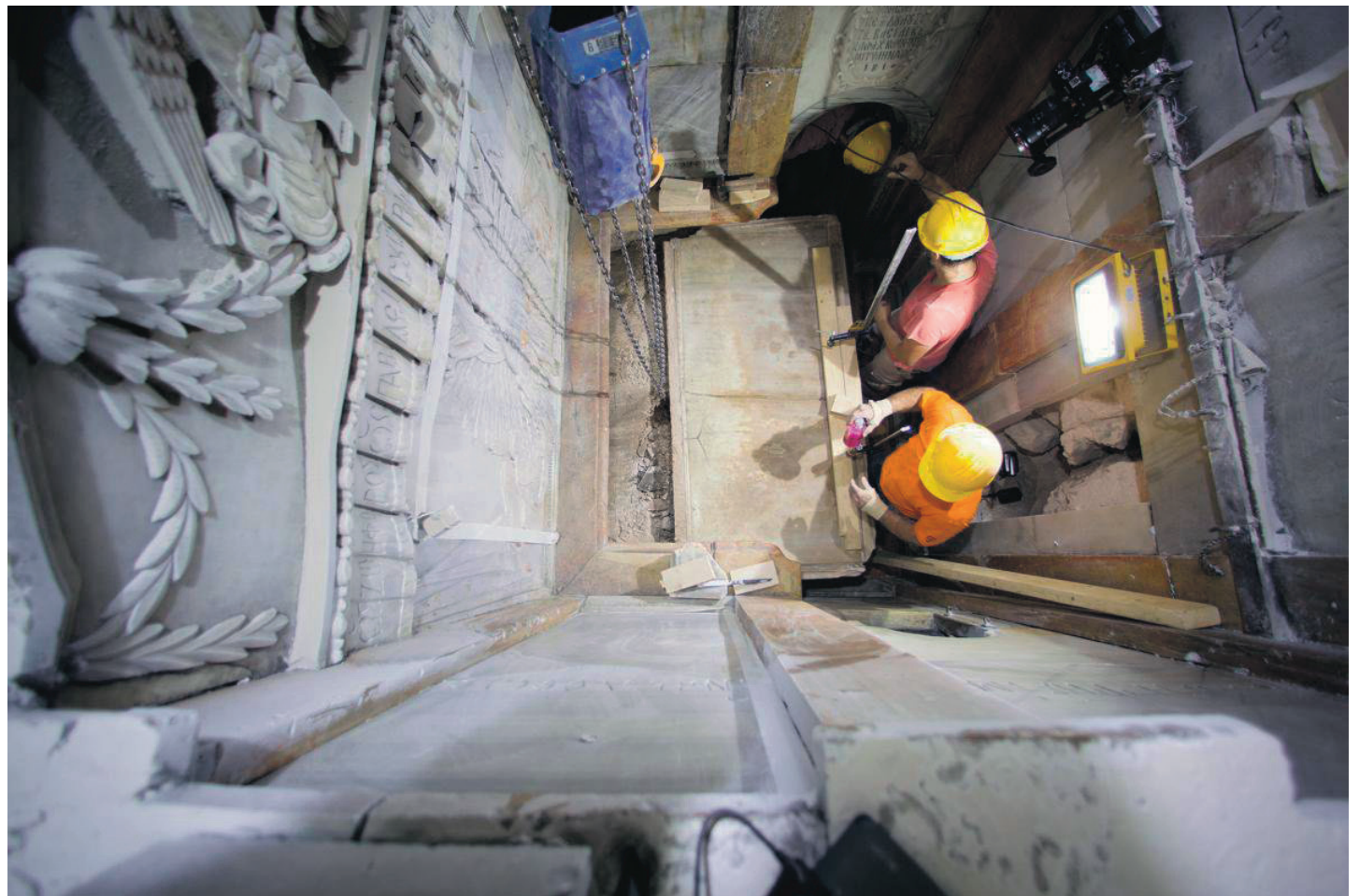
El 26 d'octubre, l'equip tècnic va retirar amb molt de compte la primera làpida de marbre que cobreix la tomba. Una cinquantena de privilegiats van assistir a aquest moment històric celebrat a porta tancada.

Entre els assistents hi havia les autoritats religioses de les tres principals confessions cristianes que custodien el Sant Sepulcre i que n'han pactat la rehabilitació: catòlics romans, ortodoxos grecs i armenis ortodoxos.

El Patriarca ortodox, Teòfil III; alts representants de la Custòdia de Terra Santa (franciscans); el bisbe armeni Sevan; autoritats religioses coptes i membres de la família musulmana que guarda la clau de l'església hi eren presents.

Ningú no va poder prendre imatges de la retirada de la llosa principal de la tomba ni del que s'hi va trobar a dins, excepte les càmeres de National Geographic, que tenia l'exclusiva d'immortalitzar el moment.

«Quan vam obrir la tomba santa, a sota de la llosa de marbre de la restauració del 1810, en vam trobar una altra que tenia gravada una creu com les dels temps de les croades, així que de seguida vam pensar que era d'aquest període. A sota vam trobar material



inert, sorra. Quan el vam retirar vam veure la roca sobre la qual es diu que es va dipositar el cos de Crist», explica Moropoulou a *Catalunya Cristiana*.

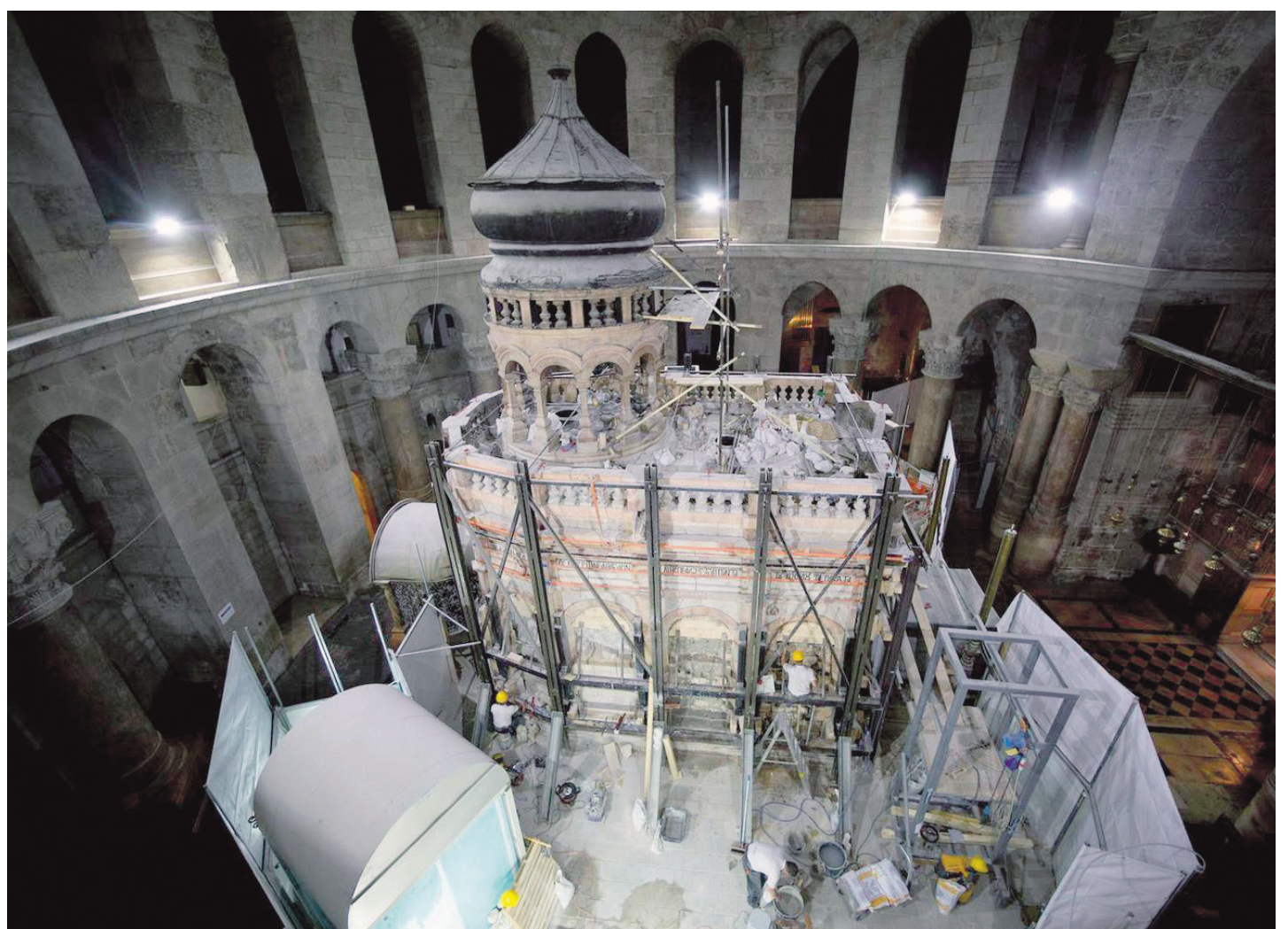
Una altra de les afortunades que va assistir al moment emocionant de l'obertura del Sant Sepulcre va ser Marie-Armelle Beaulieu, responsable

de la revista *Terra Santa*. En un article indica que va córrer el rumor a Jerusalem que la sorra trobada dins la tomba «desprenia una aroma suau que va envair l'espai». Altres testimonis presencials ho van confirmar.

En altres ocasions s'ha parlat d'una fragància agradable similar procedent

de fèretres que contenien restes de sants. Testimonis recollits quan l'arquitecte Nikolaos Komnenos va obrir parcialment la tomba el 19 de novembre del 1809, durant la preparació de la rehabilitació posterior, parlen d'una «estranya fragància».

Quan es va retirar la làpida el 1555,



En primer pla

per primera vegada en 500 anys

«No estem buscant ADN ni restes orgàniques a la roca, el cristianisme no necessita cap gran revelació»

«Davant la tomba de Crist no importa si ets grec ortodox, catòlic o armeni, si ets cristià, jueu o musulmà o si no creus en Déu, tothom s'agenolla»

«L'equip científic ha establert amb les autoritats religioses un diàleg molt interessant, amb respecte i comprensió mutus»



l'aleshores custodi de Terra Santa, Bonifaci de Ragusa, va deixar escrit què havia trobat a l'interior del Sant Sepulcre. Hi va veure uns frescos pintats que representaven dos àngels i on hi havia unes inscripcions. Una deia: «Ha ressuscitat, no és aquí.» Segons el custodi, els frescos es van desintegrar.

«Al centre del lloc sant es va trobar un tros de fusta embolicat en un drap preciós. De seguida que el vam sostenir a la mà (...), en entrar en contacte amb l'aire, es va desfer completament i van quedar només uns fils d'or. A la fusta hi havia unes inscripcions, però esborrades pel temps (...), tot i que s'hi podia llegir, en lletres llatines majúscules, *Helena Magni*», va indicar Bonifaci de Ragusa. Aquestes paraules es referien a la mare de l'emperador romà Constantí, santa Helena, que va identificar els llocs sants de Jerusalem l'any 326.

El tros de fusta es va dividir en tres. Una part es va enviar a l'aleshores Papa, Pius IV, una altra a l'emperador Carles I d'Espanya i V d'Alemanya i el tercer es va conservar a la Custòdia de Terra Santa, a Jerusalem.

Anàlisi científica de la tomba de Jesús

Els científics analitzaran el contingut de la tomba de Jesús. «Hem estudiat la roca i l'hem consolidat. Si no ho haguéssim fet, es degradaria i no la tindríem en el futur. Quan d'aquí a cent anys tornessin a obrir la tomba, s'hauria convertit en pols», subratlla la cap de l'equip científic.

Amb un somriure afegeix: «No estem buscant ADN ni restes orgàniques a la roca, el cristianisme no necessita

cap gran revelació.» «Davant la tomba de Crist no importa si ets grec ortodox, catòlic o armeni, si ets cristià, jueu o musulmà o, fins i tot, si no creus en Déu, tothom s'agenolla.»

«El meu sentiment quan vam obrir i tancar el sepulcre va ser que ens trobàvem davant d'un lloc únic de llum on va tenir lloc la resurrecció i

que porta arreu del món un missatge d'esperança i uneix la gent, sigui quin sigui la seva procedència cultural, religiosa, política o nacional», afirma Moropoulou.

La rehabilitació del Sant Sepulcre, pactada el març passat entre les tres confessions cristianes que el custodien, costarà més de 3,7 milions d'euros. Una

part dels diners ha estat donada pel rei de Jordània, Abdal·là.

Els resultats de les investigacions es faran públics amb el consentiment de les autoritats religioses amb les quals, segons Moropoulou, l'equip científic ha establert «un diàleg molt interessant, amb respecte i comprensió mutus».

EL NADAL ÉS SAGRAT



Viu-lo en Família!

Taller infantil de Nadal de la Sagrada Família

Quan: Del 3 de desembre al 24 de desembre els dissabtes i els diumenges, i el 6 i 8 de desembre a les 10:30 i a les 12:30

Preu de l'entrada: 5,00€

Reserva del taller:
taller@sagradafamilia.com
(és imprescindible fer una reserva prèvia)

Duració: 1 h 30 min

Lloc: Basílica de la Sagrada Família.
C/ de Marina

Tel. d'atenció: 93 198 07 05
Cada infant o grup d'infants ha d'anar acompanyat per almenys un adult.

Edat recomanada: 4-10 anys

#NadalésSagrat





Pelegrinatges 2016 / 17

Pessebres a

Nàpols



Del 14 al 18 de desembre

ETIÒPIA



Del 12 al 24 de gener

TIMKAT 2017, es tracta del viatge a Etiòpia anual de celebració de la Festa de l'Epifania a Lalibela

TERRA SANTA



Del 13 al 20 de febrer

LLOCS SANTS DE JORDÀNIA

Pelegrinatge diocesà presidit per
Mons. Francesc Pardo, bisbe de Girona



Del 16 al 23 de febrer

www.clubmes.cat

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Roma

Audiència + Assís

Del 14 al 17 de març



PELEGRINATGE A FÀTIMA

Celebració del
Centenari de
les aparicions
de Nostra
Senyora de
Fàtima

Del 31 de març al 2 d'abril



Gest fratern del Papa envers el patriarca Bartomeu

Missatge de Francesc en la celebració de Sant Andreu

AICA
Ciutat del Vaticà

«Només l'oració, les bones obres comunes i el diàleg ens poden permetre superar la divisió i apropar-nos els uns als altres», recorda el papa Francesc en el seu missatge, de pròpia mà, enviat a Bartomeu, patriarca de Constantinoble, amb motiu de la celebració de la festa de Sant Andreu, germà de sant Pere i patró de l'Església ortodoxa. El missatge del Papa va ser lliurat al patriarca pel cardenal Kurt Koch, president del Consell Pontifici per a la Promoció de la Unitat dels Cristians, que va encapçalar la delegació vaticana en la festa del patriarcat ecumènic a Istanbul (Turquia).

La delegació del Vaticà va prendre part en la solemne litúrgia divina, presidida per Bartomeu a l'església patriarcal de Sant Jordi al Fanar, i es va trobar amb el patriarca, mantenint a més converses amb la comissió sinodal encarregada de les relacions amb l'Església catòlica.

En el missatge, el Papa manifesta la seva joia per renovar el tradicional intercanvi de delegacions entre Roma i Constantinoble que constitueix «un signe visible dels llaços profunds que ja ens uneixen i és també una expressió del nostre anhel d'una comunió cada vegada més pregona, fins al dia en què puguem testimoniar el nostre amor l'un per l'altre compartint la mateixa taula eucarística. En aquest camí vers la restauració de la comunió eucarística entre nosaltres, estem sostinguts no únicament per la intercessió dels nostres sants patrons, sinó per màrtirs de totes les edats».

Francesc assenjala que, «per als



Comissió. Si bé queden moltes preguntes, aquesta reflexió compartida sobre la relació entre sinodalitat i primacia en el primer mil·lenni pot oferir un fonament segur per discernir les

catòlics, és font de veritable estímul que en el concili celebrat al juny a Creta es confirmés el compromís ferm de restablir la unitat dels cristians». No obstant això, «la història de les relacions entre els cristians ha estat tristament marcada per conflictes que van deixar una profunda impressió en la memòria dels fidels. Per aquesta raó, alguns s'aferren a les actituds del passat».

Segons el Pontífex, gràcies al diàleg, en les darreres dècades catòlics i ortodoxos «han començat a reconèixer-se com a germans i germanes, a valorar mútuament els dons i junts

proclamen l'Evangelí, serveixen la humanitat i la causa de la pau, promouen la dignitat de l'ésser humà i el valor inestimable de la família, tenen cura dels més necessitats, així com de la creació, la nostra llar comuna».

També es refereix al diàleg teològic dut a terme per la Comissió Internacional Conjunta, que ha contribuït significativament a la comprensió mútua. En aquest sentit, assenjala que el recent document *Sinodalitat i primacia en el primer mil·lenni. Vers una entesa comuna al servei de la unitat de l'Església* «és el fruit d'un llarg i intens estudi realitzat per membres d'aquesta

maneres en què es pot exercir la primacia en l'Església quan finalment es reconciliïn tots els cristians d'Orient i Occident».

El Pontífex recorda «amb gran afecte» la trobada amb el patriarca a Assís, així com amb altres cristians i representants de tradicions religioses reunits per llençar una crida unitària per la pau arreu del món: «La nostra reunió va ser una oportunitat feliç per aprofundir la nostra amistat, que s'expressa en una visió compartida de les grans qüestions que afecten la vida de l'Església i de tota la societat.»



Martin Scorsese, al Vaticà

AICA / Ciutat del Vaticà

El Papa ha rebut en audiència privada el director de cinema Martin Scorsese amb motiu de la seva darrera pel·lícula, *Silencio*, que narra la vida de dos jesuïtes portuguesos del segle XVII que van anar a evangelitzar al Japó, país on el catolicisme estava prohibit. La trobada va ser «molt cordial», segons l'oficina de premsa vaticana. L'estrena mundial de *Silencio*, protagonitzada per Liam Neeson i Andrew Garfield, està prevista per al febrer.

Església en sortida

Petits oasis enmig del món

Esther Borrego Linares



Aquests darrers dies vaig poder participar en una trobada de professionals en l'àmbit social de centres de Sant Joan de Déu, que no volen deixar de banda la vessant espiritual de les persones que són ateses als serveis en què treballen, conscients que per a tota persona és l'espiritualitat el que li permet viure plenament.

Iniciàvem la trobada evidenciant la necessitat de reconèixer el do de ser, d'existir com un regal i com l'única possibilitat que tenim de tota la resta, essent aquest el primer pas per a l'espiritualitat. És aquest reconeixement el que ens pot apropar a reconèixer Aquell que ens crida a viure i viure en plenitud; com en el cas de la samaritana que, malgrat els dubtes inicials, pot triar l'aigua de vida.

En l'acompanyament de persones que viuen situacions de molt de patiment, que molts cops no han conegut l'amor, cal propiciar espais d'acollida que facilitin la trobada, asseure'ns a parlar de tu a tu amb una mirada horitzontal, escoltar molt la història que l'altre ens explica... fer que l'altre senti que «és important per a algú». Aquest acompanyar i tenir cura de l'altre requereix saber qui som, sentir-nos profundament agraïts per la vida i tot allò rebut, saber-nos estimats. Llavors obrim la possibilitat a parlar de Déu, ells i nosaltres.

Al nostre voltant hi ha molts grups petits i desconeguts potser, però que ofereixen aquests espais d'acollida on la persona pot ser qui és i com és, oferint el millor d'ella mateixa i agraint el do de ser i d'amor en un lloc de cura i respir per a molts, petits oasis al bell mig del món.

Barcelona

«La tasca de la Prelatura sempre va en benefici de la diòcesi»

Ignasi Font, vicari de l'Opus Dei per a Catalunya



Arreu del món formen part de la Prelatura 90.502 persones, 2.073 de les quals són sacerdots. A Catalunya hi ha uns 5.000 fidels dels quals un centenar són sacerdots. Més informació: opusdei.cat

Carme Munté

Després de set anys com a vicari de l'Opus Dei a Castella i Lleó, Cantàbria i Astúries, Mn. Ignasi Font Boix, de 60 anys, ha tornat «a casa». Des del mes d'octubre és el vicari per a Catalunya i Andorra, en substitució d'Antoni Pujals. «Torno a casa, i ho faig amb moltes ganes de ser un servidor fidel: estar en comunió amb els bisbes de Catalunya i molt unit al que a cada moment ens demani el papa Francesc, juntament amb tots els fidels i totes les institucions de l'Església que hi treballen.» Mn. Ignasi Font és doctor en Dret civil, Dret canònic i va exercir d'advocat a Barcelona. L'any 2002 va rebre l'ordenació sacerdotal. Va conèixer i tractar personalment sant Josepmaria Escrivà i el beat Àlvar del Portillo, fet que qualifica de «gran alegria» alhora que «de gran responsabilitat».

La tasca apostòlica a Catalunya la va iniciar sant Josepmaria Escrivà l'any 1939. Quina és la importància de Catalunya per a l'Opus Dei?

En efecte, va ser el mateix sant Josepmaria, acompanyat del beat Àlvar del Portillo, qui va iniciar la tasca apostòlica a Catalunya. L'amor al treball ben fet va trobar una gran acollida aquí. Molts catalans que en aquells anys van descobrir la seva crida a l'Opus Dei han estat pioners en l'expansió arreu del món. Em vénen ara al cap, per exemple, el Dr. Joan Baptista Torelló,

el professor Barto Roig, l'advocat Joan Masià i molts d'altres. Un altre capítol important en la història de l'Opus Dei va ser l'amistat i l'acollida que va rebre de Montserrat en moments de dificultat. També, uns anys més tard, sant Josepmaria va acollir-se a la Mare de Déu de la Mercè en moments decisius.

Com és la col·laboració i responsabilitat de l'Opus Dei amb les Esglésies diocesanes?

L'Opus Dei és una part de l'Església i, per tant, la tasca de la Prelatura sempre va en benefici de la diòcesi. Per això, aquestes setmanes m'estic presentant a tots els bisbes de Catalunya amb l'interès de conèixer les seves prioritats. L'aportació específica de la prelatura és l'impuls de la vida cristiana entre els laics en l'àmbit del treball, de la família i de la vida civil. Els fidels de l'Opus Dei, com a cristians, ajuden de moltes maneres a les seves parròquies. Em consta que molts d'ells s'impliquen i col·laboren en diverses tasques.

Les vocacions sacerdotals de l'Opus Dei són un enriquiment per a la diòcesi?

És clar que sí. Tothom que accepta la crida de Déu és un enriquiment per a l'Església, i els sacerdots també. Penso que qualsevol vocació enriqueix la diòcesi: consagrats, religiosos i de tota mena. Els sacerdots de l'Opus Dei, concretament, són sacerdots seculars, germans amb tots. Avui sentim una particular necessitat de capellans bons i sants per a tota l'Església i la nostra societat. Paga la pena resar molt per

«Aquestes setmanes m'estic presentant a tots els bisbes de Catalunya amb l'interès de conèixer les seves prioritats»

«El creixement de l'evangeli en altres continents és providencial per a l'Església i el món»

«L'educació diferenciada és una manera d'organitzar un projecte educatiu, vàlid com altres, que és buscat per algunes famílies»

les vocacions al sacerdoci.

L'Opus Dei va néixer a Espanya i és present en 68 països. En quins països té més projecció actualment?

Des del primer moment, l'Opus Dei va néixer universal. Per les circumstàncies històriques, primer van ser Europa i de seguida Amèrica els llocs d'expansió. A l'Àfrica es va començar per Kènia i Nigèria. Ara és present a força més països. Després van venir Àsia i Oceania. Naturalment, la presència no és la mateixa en països on fa molt que es treballa, com ara el Brasil, l'Argentina o Mèxic, que en altres on fa poc que s'ha començat, com ara Corea, Sri Lanka o Romania.

L'Església catòlica, d'ençà de l'elecció de Francesc, mira més enllà d'Europa. Aquesta orientació es nota també en la realitat de l'Opus?

I tant! Es tracta d'un nou impuls missioner i evangelitzador. Veritablement el creixement de l'evangeli en altres continents és providencial per a l'Església i el món. És una gràcia de Déu que també experimentem en l'Opus Dei. Ara en concret, l'Any de la Misericòrdia ha estat un *màster* per a tots. No hem d'oblidar tot això que hem après durant aquests mesos, hem de posar-ho en pràctica durant la resta de les nostres vides. Estem començant.

L'actual prelat, Mons. Xavier Echevarría, té 84 anys. Es pot pensar en una renúncia? El futur prelat podria venir de l'altra banda de l'oceà?

Per descomptat que el futur prelat pot venir de l'altra banda de l'oceà. Respecte del que em pregunta d'una possible renúncia, sant Josepmaria ho va preveure d'una altra manera: quan és convenient, es nomena un vicari auxiliar de la prelatura. Així es va fer ara farà dos anys en la persona de monsenyor Fernando Ocariz. Ara ell és el vicari auxiliar de la prelatura i exerceix les funcions executives.

Què respon a les crítiques als concerts atorgats als centres que segreguen l'alumnat per sexe? Com es justifica l'educació diferenciada?

És una manera d'organitzar un projecte educatiu, vàlid com altres, que és buscat per algunes famílies. Considero que hi tenen dret. Amb això no estic dient que l'educació mixta no tingui els seus avantatges. D'altra banda, molts fidels de l'Opus Dei treballen en l'educació mixta.

L'Opus Dei, fortament arrelat a la diòcesi de Barbastro-Montsó, pot ajudar a la resolució del conflicte que enfronta l'Aragó i Catalunya per les obres d'art?

Els últims anys ha estat dolorosa la insinuació que la prelatura té alguna cosa a dir o a fer en relació amb aquest afer. Sant Josepmaria era nat a Barbastro, on promogué la construcció del santuari de Torreciutat, i també estimava molt Lleida. Cadascú té la seva opinió personal, però l'Opus Dei no pot intervenir ni té cap interès a afavorir un desenllaç determinat. Prego perquè es trobi una situació bona per a tots.

Barcelona

L'audàcia de l'improbable



Els jesuïtes Antonio Spadaro i Arturo Sosa en la Congregació General.

Fotos: Companyia de Jesús

ELECCIÓ DEL PARE GENERAL ARTURO SOSA

«Persona afable, de fondària espiritual i de pensament, amb gran capacitat de conduir els processos fins al consens, d'un gran compromís social des de la profunditat de l'anàlisi i de la vivència creient»



Llorenç Puig
Delegat dels jesuïtes a Catalunya, ha participat en la Congregació General 36

Durant els mesos d'octubre i novembre els jesuïtes d'arreu del món hem fet un procés profund de discerniment en comú, a través de la nostra Congregació General 36. Les dues preguntes a les quals havíem de respondre eren: qui serà el nostre nou superior general? I per als propers anys, quines prioritats, quines crides veiem que el Senyor fa a la Companyia de Jesús?

Per això ens vam aplegar a Roma 205 jesuïtes dels cinc continents, compartint un temps de pregària, de diàleg, de converses en petits grups, d'escolta, de debat de documents, de votacions... Uns dies ben intensos. Però no només per la varietat d'activitats, sinó sobretot pels moviments interiors que hem experimentat.

Sant Ignasi de Loiola diu que només hi ha una veritable experiència d'Exercicis Espirituals si hi ha moviments en el cor, siguin de consol o de desolació. Doncs bé, una Congregació General serien «uns Exercicis Espirituals realment intensos» perquè realment s'hi viuen moments preciosos de consolació fonda, de gairebé palpar com el Senyor actua, toca els cors, porta a consensos, a sentiments comuns... i també temps de dificultat, de cruïlles, de no veure els fruits del que es fa, de bloquejos...

Sí, certament una Congregació General és una profunda experiència espiritual, de posar-nos a disposició del Senyor perquè ens condueixi. I així ha estat.

L'elecció del pare general es va fer

per votació després de quatre dies de «murmuracions», en els quals vam intensificar la pregària i vam tenir un règim més auster d'àpats i descans. El dia el passem conversant amb els nostres companys, només de dos en dos, i en pregària. Converses profundes, franques, «descalçant els peus» davant d'un diàleg en el qual havíem de parlar dels nostres companys, de les seves qualitats, els seus carismes, les seves limitacions... Temps intens d'anar veient possibles persones, descartant-ne algunes, confirmant-ne d'altres, d'arribar al final ben poquets... i deixar finalment que l'Esperit Sant inclinés el cor. I efectivament, després d'aquest procés va resultar escollit com a superior general el P. Arturo Sosa, veneçolà, el primer pare

general no europeu. Persona afable, de fondària espiritual i de pensament, de gran capacitat de conduir els processos cap al consens, d'un gran compromís social des de la profunditat de l'anàlisi i de la vivència creient... En la primera homilia va recollir el lema que ens va deixar en la missa inaugural el P. Bruno Cadoré, gran Mestre dels Dominics: «Tingueu l'audàcia de l'improbable, de cercar allò que és difícil, allò que sembla impossible!»

La Companyia avui

La segona fase de la Congregació va consistir en veure quines crides fa el Senyor a la Companyia avui. Amb això, pensàvem en crides temàtiques sobre

la missió que l'Església ens demana avui. I per això, a banda de recollir les crides que cada Província havia plantejat, vam voler escoltar què ens deia el papa Francesc en la trobada que vam tenir amb ell el 24 d'octubre. Va ser una trobada tranquil·la i familiar en la qual esperàvem que ens fes crides concretes a dur a terme determinades missions especialment encomanades per ell. Però no va ser així.

El seu discurs i el diàleg posterior amb els congregats ens van convidar a anar a les nostres arrels, a les intuïcions de sant Ignasi i els seus primers companys. A tenir cura de la nostra vida espiritual, a cercar amb insistència la consolació del Senyor. A aprendre també l'art del discerniment en comú a l'hora de prendre les decisions de govern i de planificació. I, finalment, a actuar, com a membres de l'Església, «per a l'aprofitament» dels altres, dels més pobres, dels que no coneixen el Senyor, dels que viuen i pateixen la violència.

Tot això, juntament amb el que es plantejava des de les diferents províncies, el que es pregava i compartia en la mateixa Congregació, i la invitació del Sant Pare, ens va dur a elaborar els documents on la Congregació va voler expressar les línies d'acció per als propers anys.

Les idees principals ja estaven clares: tenir cura de les nostres arrels espirituals; tenir cura de la nostra vida comunitària perquè sigui signe del Regne que volem anunciar; tenir una manera de procedir cada vegada més basada en el discerniment en comú, també amb les persones amb les quals compartim la missió; i, finalment, a ser agents de reconciliació en un món on hi ha tantes ferides de tot tipus.

En definitiva, doncs, ens vam veure convidats a l'audàcia de l'improbable, a ser valents per mirar de viure més integradament la nostra vida personal i espiritual, la nostra vida comunitària, la nostra missió compartida i en xarxa, i la nostra crida a ser agents de reconciliació en un món ferit. Confiam que el Senyor, que ens ha conduït fins aquí, ens continuarà acompanyant en aquest camí. Som a les seves mans.



El papa Francesc arriba a la trobada amb els jesuïtes.

TROBADA AMB EL PAPA FRANCESC

«El seu discurs i diàleg posterior ens van convidar a anar a les nostres arrels, a les intuïcions de sant Ignasi i els seus primers companys. A tenir cura de la nostra vida espiritual, a cercar amb insistència la consolació del Senyor»

Vic

Sants de la «ciutat dels sants»

La Biblioteca Joan Triadú de Vic acull l'exposició «Hagiogràfix del santoral vigatà»



Es planteja un hipotètic calendari del 2017 sobre les festivitats que hauria pogut celebrar Vic amb propietat

curiosa paradoxa que dels quatre sants enterrats a Vic (sant Bernat Calbó, sant Antoni Maria Claret, santa Joaquina de Vedruna i sant Francesc Coll), cap és fill de la ciutat; en canvi, els dos sants nascuts a Vic són enterrats a Valladolid (sant Miquel dels Sants) i Madrid (santa Carme Sallés). Igualment, es planteja un hipotètic calendari del 2017 sobre les festivitats —amb sants històrics, tradicionals i imaginaris (també n'hi ha)— que hauria pogut celebrar Vic amb propietat. Tampoc no es deixa de banda la presència artística arquitectònica d'alguns dels sants preferits pels ciutadans, sobretot els antics (sant Llucià i sant Marcià, els Sants Màrtirs) i l'actual patró sant Miquel dels Sants. Aquest espai inicial acaba amb una curiosa vinculació dels sants locals canonitzats durant el segle XX i principis del XXI amb sant Antoni Maria Claret que, d'una manera o altra, els hauria influït.

Posteriorment, cinc vitrines acullen els documents hagiogràfics impresos des del segle XVII fins a mitjan segle XX, que han estat dedicats i relacionats directament amb els sants vigatans i distingeix aquells que han tingut una significació arrelada per la devoció a les seves relíquies presents als temples ciutadans dels que la certificació històrica els converteix en personatges ben reals i que, en el seu moment, van trepitjar els carrers de Vic.

Cal destacar que, malgrat que els llibres originals estiguin closos en les vitrines, un terç d'aquests, els més interessants, es poden llegir i descarregar en format virtual a partir dels codis QR que són presents al costat dels originals.

Redacció Vic

Fins al 14 de gener, la Biblioteca Joan Triadú de Vic, al claustre de l'antic Convent del Carme, acull l'exposició *Hagiogràfix del santoral vigatà*. S'hi recullen una trentena de llibres i altres documents vinculats als sants, personatges canonitzats per l'Església catòlica, que han rebut una devoció històrica i més intensa dels fidels de Vic. D'aquesta mostra n'ha estat comissari Joan Arimany i Juventeny, gestor cultural especialitzat en religiositat popular.

La introducció ofereix una visió panoràmica dels diversos sants vigatans. Amb quatre gràfiques, degudament contextualitzades, es recull la informació d'aquells sants històrics i les corresponents èpoques de vida, beatificació i canonització. En sorgeix la

La llum més solidària

Lunet Solidari

Baixa't l'App de Càritas "Punt rere Punt" i fes el teu donatiu a partir d'1 €

A més, com cada any, Lunet Solidari també destinarà l'import de tots els seus regals de Nadal a Càritas, per ajudar a tots aquells que necessiten ajuda. A LUNET, volem que la solidaritat il·lumini el nostre Nadal. Felix Nadal solidari!

En col·laboració amb **Càritas**
Un NO per a ningú.

Lunet Solidari

per un món més net

Netejant, posem tots els sentits
www.lunet.es . 902 010 977 . comercial@lunet.es



**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Tarragona

«El sacerdoci ha enriquit moltíssim el meu ésser de monjo»

El P. Salvador Batet és el responsable del taller d'enquadernació de Poblet

Eduard Brufau

El dia 6 d'agost d'enguany, festa de la Transfiguració, el jove monjo de Poblet Salvador Batet va rebre l'ordenació sacerdotal. Després de tretze anys com a monjo cistercenc, el P. Salvador ens explica com ha viscut la recepció del sagrament de l'orde i com es complementen la vocació monàstica i la sacerdotal.

Com se li va despertar la vocació sacerdotal sent ja monjo?

Als vint anys vaig sentir amb especial intensitat la crida del Senyor i la meva vocació es va inclinar per la vida monàstica a Poblet. Quan vaig trucar a la porta de Poblet per demanar de ser monjo, en aquell moment el pare abat era també el mestre de novicis. En cap moment vam parlar del sacerdocí. Després vaig entendre que el sacerdocí no és la finalitat de la vida monàstica, sinó que és més aviat, diria, un servei per cobrir la necessitat del monestir de celebrar els sagraments, bàsicament l'Eucaristia i el sagrament de la Reconciliació. També col·laborar amb l'Església quan ho necessiti, amb un sentit de pertinença a l'Església local de Tarragona.

El meu «primer amor» va ser el sentir-me cridat a la vida monàstica, és a dir, a una vida comunitària que segueix la regla de vida, o l'estil que proposa la Regla de sant Benet. La Regla que a vegades pot recordar un «codi de circulació» invita el monjo o la monja a traçar un camí amb un estil de vida cristiana determinat, i condueix, si es persevera amb fidelitat i «no anteposant res absolutament al Crist...», a la vida eterna (RB LXXII, 11-12). Un cop profès temporal, i havent rebut els dos anys de formació monàstica i d'introduccions teològiques, se'm va proposar seguir els estudis, ara de Teologia i Filosofia. Havent finalitzat aquesta etapa a la Universitat de Teologia i Filosofia a Barcelona, i ja profès solemne, el pare abat em va proposar rebre el diaconat. Després de dos anys d'oferir aquest servei a la comunitat, se'm proposà rebre el sacerdocí.

Què representa per a vostè ser sacerdot?

Per a mi representa un do immens que el Senyor regala a la humanitat, per mitjà del qual Déu mateix es fa realment present a la terra i als homes cada vegada que el sacerdot celebra un sagrament, actuant en nom de l'Església, i en la mateixa Persona de Crist. M'agrada molt la definició de sacerdot que fa sant Joan Pau II: «El sacerdot és un home per als altres», és a dir, un servidor dels homes. Ho defineixo amb aquest terme genèric «homes» per subratllar aquest aspecte tan important del servei, servir a qui sigui sense distincions ni preferències.



I si és que alguna vegada hi ha d'haver alguns primers, aquests han de ser sempre els més necessitats, els més febles i vulnerables. Crec que aquí rau l'autèntica alegria evangèlica del donar-se als altres. Tot això en el meu sacerdocí ho he de dur a terme de manera concreta en la meua realitat de monjo, al monestir, i principalment amb els meus germans de comunitat i les persones que s'atansen al monestir.

Ser monjo i ser sacerdot no són dues realitats diferents. El monjo que esdevé sacerdot crec que ha d'integrar en el seu «ser monjo» aquesta nova realitat del sacerdocí, esdevenint així monjo i sacerdot de manera integrada i unificada. La realització de la nostra vocació monàstica es concreta amb la professió solemne. El sacerdocí, per al monjo, és un ministeri que ha de viure des de la perspectiva del servei als altres, i aquesta manera de ser no és massa diferent de la manera de ser que sant Benet demana per als seus monjos.

Què tenen en comú i de diferent la vida de monjo i el ministeri ordenat? Ajuda el sacerdocí a viure

allò que faig. Des d'aquest punt de vista, el sacerdocí, sens dubte, m'ha enriquit moltíssim la vida de pregària personal, i evidentment, el meu ésser de monjo. Em sento profundament agraït a Déu, a l'Església i a la meua comunitat monàstica de Poblet, a qui dec la realització de la meua vocació monàstica i haver arribat a l'ordenació sacerdotal, que em permet d'associar-me més íntimament al Crist.

El monjo sacerdot, tal com he dit més amunt, és en primer lloc monjo. Solament es distingeix dels altres monjos, dins de la comunitat, per la facultat que té d'administrar els sagraments a la comunitat cristiana i monàstica, i ocasionalment en altres activitats litúrgiques i personals que se li encarreguin.

Quines són les funcions del sacerdot en un monestir?

L'administració especialment de dos sagraments: l'eucaristia i la penitència. També el monjo sacerdot pot prestar un servei puntual fora del monestir; pot oferir el sagrament de la reconciliació als hostes que truquen a la nostra porta o passen uns dies entre nosaltres; o atendre les persones que demanen simplement de parlar amb un monjo. També pot oferir acompanyament espiritual, dirigir exercicis espirituals o fer xerrades sobre algun tema d'interès a grups...

Què pot aportar la vida de treball i pregària del monjo a la resta de l'Església?

Als monjos l'Església ens confia sobretot la pregària, per això nosaltres solemnitzem la litúrgia de les hores i l'eucaristia resant-la i també cantant-la. Moltes vegades em trobo persones que s'interessen per la nostra vida i el primer que em pregunten és: Què fan els monjos? Jo els responc sempre: En primer lloc, pregar. Ells insisteixen: I què més? En segon lloc pregar, i en tercer lloc pregar. Realment les cinc hores de pregària tant comunitària com personal de *lectio divina*, enriqueixen la vida espiritual del monjo i també la vida de tota l'Església, i de tota la humanitat recordant-li la seva essència humana i espiritual, tot intercedint en la pregària per totes les necessitats que hi ha en el món i que tenen tots els homes.

Evidentment el monjo també treballa com qualsevol persona, per guanyar-se el pa que menja i també com a equilibri necessari per a la seva persona. El treball dignifica l'home i l'ajuda a progressar i a fer més humana la seva vida. El monjo necessita treballar, per això mateix crec que aporta a la societat l'exemple d'un treball ben fet, oferint productes de qualitat, fruit del seu treball artesanal. També ofereix el seu estudi i la seva investigació que enriqueix sens dubte la història, la cultura, i l'espiritualitat de tots.

«El monjo sacerdot és en primer lloc monjo»

la vida monàstica?

Segons la Regla de sant Benet, el monjo sacerdot «ha d'estar molt més subjecte a l'observança regular» (RB LXII, 3); i també ens diu que aquest «avanci més i més cap a Déu» (RB LXII, 4). El monjo sacerdot és exhortat a avançar més i més cap a Déu, en bé d'ell mateix i de la seva pròpia salvació, esdevenint així bon exemple per a la salvació dels altres. També se l'invita a romandre alerta, perquè a qui més se li confia més se li exigirà. Amb el sacerdocí tinc la responsabilitat encara més remarcada de mantenir en mi una vida espiritual de qualitat, això vol dir prendre'm molt seriosament la pregària comunitària i personal, preparar molt bé la predicació de la Paraula, i dur una vida pràctica coherent entre allò que crec i predico amb

«El procés de pau no està en descompo

Juan M. Uriarte, bisbe emèrit de Sant Sebastià

Joan Andreu Parra

Es pressuposa que la vida d'un bisbe jubilat amb 83 anys hauria de ser plàcida. No és el cas de Mons. Uriarte, la participació del qual és reclamada en múltiples fòrums perquè es tracta d'una veu autoritzada, equànime i serena. Aquest teòleg i psicòleg, de parla pausada i alhora ferma, és sumament precís en l'expressió i destil·la una fina ironia. En aquesta ocasió, ha participat en uns diàlegs organitzats per l'Institut Català Internacional per la Pau, amb seu al Col·legi de Periodistes de Catalunya, a Barcelona, tot coincidint amb els cinc anys sense violència terrorista a Euskadi.

Quin compromís per la pau hi ha a Euskadi?

En el passat el protagonisme estava més condensat en els bisbes, i podíem ser una veu una mica solitària, però feliçment avui és una preocupació més estesa en l'Església i en la societat. Hi ha organismes —em refereixo a Biscaia, que ara conec més bé— que hi treballen de valent. Com que el terrorisme ha quedat enrere, el que cal fer sobretot és desfer les seqüeles, guarir ferides, establir contacte entre agressors i agredits, també recuperar el teixit social que, després de cinquanta anys de confrontació, ha quedat en alguns aspectes desfet, trencat.

Vostè ha exigít a ETA la dissolució i el lliurament de les armes; ha demanat al Govern de l'Estat l'actualització de la política penitenciària; i a les víctimes d'ETA «el gest difícil i dolorós de la generositat del perdó». És aquest darrer gest el que més costa de fer?

Perduren les resistències en tots tres àmbits. ETA no sembla tenir pressa per dissoldre's. El Govern manté una política idèntica a la que mantenia en els temps en els quals ens llevàvem cada setmana amb dos o tres ensurts i disgustos amb els assassinats d'ETA. Ara ja no hi ha gent que mata i a la qual cal perseguir, i el Govern manté la dispersió dels presos, no aplica les mesures relatives al fet que els presos malalts puguin passar la malaltia més a prop de les famílies. La immensa majoria estan en el primer grau, per tant, en una situació d'incomunicació amb l'exterior. I el perdó de les víctimes continua sent difícil, però en aquest punt s'han fet algunes passes. Els testimonis de trobades de víctimes i victimaris, en un nombre encara exigü, han tingut un efecte important. En primer lloc, sobre la societat, per prendre consciència que aquella tragèdia, en el fons, ens afecta; en segon lloc, ha influït en el fet que altres víctimes que no estaven tan disposades, assumeixin avui amb més naturalitat la perspectiva de la proposta d'aquests actes. Això semblava impossible fa cinc o vuit anys.



Mons. Uriarte va ser convidat per l'Institut Català Internacional per la Pau per participar en un diàleg sobre la reconciliació.

Uriarte, peça clau per a la reconciliació

Juan M. Uriarte (Fruniz, Biscaia, 1933) és teòleg i psicòleg. Al llarg de la seva trajectòria pastoral ha demostrat el seu compromís evangèlic amb la pacificació de la seva terra: en els anys vuitanta va ser un dels impulsors de Gesto por la Paz. El premi Sabino Arana, que va rebre el 2014, ha reconegut la seva contribució a la pau, a la reconciliació i a la defensa dels Drets Humans.

No amaga la seva satisfacció perquè aquest compromís amb la pacificació s'ha estès: «La societat ha pres una confiança i una responsabilitat molt més gran i, en conseqüència, també hi ha un treball civil notablement superior al que es feia.»

Aquest compromís el va dur, essent bisbe de Zamora, a ser intermediari entre ETA i el Govern d'Aznar durant la treva de 14 mesos entre el 1998 i el 1999. Convé recordar la seva implicació emocional, perquè un cosí seu, Juan José Uriarte, taxista, va ser assassinat per ETA el 1985. El gener del 2000 va ser nomenat bisbe de Sant Sebastià, en substitució de José María Setién. Uriarte es prodiga en l'escriptura. A *La reconciliación* reconeix que l'Església «no vam ser prou sensibles» en la preocupació per les víctimes.

Encara hi ha moltes qüestions obertes: víctimes, presos, refugiats en altres països, la dissolució i el lliurament de les armes per part d'ETA... Hi ha hagut un procés de pau fallit a Euskadi?

No, crec que és lent. Tots els observadors internacionals amb els quals he tingut ocasió de parlar-ne, quan els comunico la meua impaciència

pel que a mi em sembla lentitud, em somriuen i em diuen: «Allà on estem intervenint encara són molt més lents.» Per tant, és veritat que hi ha lentitud i que s'han perdut ocasions o no s'han aprofitat bé, com va ser per exemple el cessament definitiu del terrorisme d'ETA. Cinquanta anys han creat dureses per totes dues parts. En la

mateixa esquerra nacionalista, hi ha un grup molt radical que no vol fer cap pas endavant que tingui caràcter unilateral. Ara bé, el procés no està en descomposició ni en paràlisi total. Estem més bé que fa cinc anys, tot i que desitgem estar molt millor.

De la «convivència pacífica» a la «reconciliació»

Vostè diu que la societat no pot conformar-se amb una coexistència no violenta. Com es creen les condicions per a la reconciliació?

M'estranya que un terme tan ric com «reconciliació» —que ha estat depurat de les seves adherències de tot signe i que és emprat pels grans prebosts de les ciències de la pau— tingui tanta dificultat per entrar en el vocabulari i es busquin sinònims com «convivència pacífica». El meu temor és si no podem acabar anomenant «convivència pacífica» a una coexistència sense violència, en la qual ens ignorem els uns als altres, sense posar-hi tot l'esforç. Potser encara ens manca una mica de temps per oblidar altres adherències que la paraula *reconciliació* ha tingut, per poder-la emprar amb llibertat d'esperit, perquè en realitat avui no es pot fer servir, perquè quan se'n parla es creen reticències. Pel que fa als valors que són necessaris per a la reconciliació i la pau plena —veritat, justícia, diàleg i perdó—, no s'aconse-

sició, però és lent»

Cinc anys sense la violència d'ETA

Un lustre després del cessament definitiu de la violència per part d'ETA, l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP), amb la col·laboració de la productora audiovisual Clack, ha organitzat un cicle el mes de novembre passat a la seu del Col·legi de Periodistes de Catalunya. La convivència, la reconciliació i la construcció de la memòria històrica han estat els eixos conductors dels tres diàlegs als quals han estat convidats el catedràtic Xavier Etxebarria, la consultora Maider Martiarena, els periodistes Martxelo Otamendi i Gorka Landaburu.

Uriarte i el periodista i escriptor Sabino Ormazábal van participar en la sessió sobre la reconciliació. En aquesta jornada el bisbe va insistir en la tesi que «s'està passant pàgina massa aviat, hi ha una inclinació a oblidar aquestes pàgines fosques» i es va reafirmar en el fet que «ETA i l'esquerra nacionalista tenen una factura molt gran» amb la societat.

Coneixedor del llenguatge precís i del sentit profund de les paraules, Uriarte va sostenir que «perdonar no és oblidar, sinó recordar d'una altra manera, sense ressentiment». Alhora que va subratllar que «la memòria és un component necessari per a una reconciliació autèntica».

Clack ha impulsat el documental *Polifonia Vasca*, conduït pel periodista Antoni Batista, que fa una radiografia de la societat basca cinc anys després del cessament de la violència armada. El documental s'ha estrenat a Euskal Telebista i s'emetrà per TV3 properament.

gueixen sense més ni més, a través d'un exercici voluntarístic, sinó que neixen de la passió per la pau plena, per la reconciliació. I a més han de ser concrets per una delicada educació des de les generacions més joves, fins i tot les generacions adultes, que com a conseqüència dels cinquanta anys passats també estan infectades dels contravalors a aquestes quatre grans expressions.

Com pot ajudar l'Església a trobar els punts d'entesa entre les parts?

Dins del govern de Vitòria, un dels eixos més fonamentals és trobar els punts d'entesa entre les parts involucrades en el conflicte. Tinc alguna esperança que en la legislatura que acabem de començar aquesta ponència per la memòria, per les víctimes, per la situació dels presos... es pugui efectuar. Hi ha partits que s'havien retirat i que ara hi estarien disposats.



Sempre es poden malmetre aquestes coses, però hi ha un bri d'esperança. Per tant, la tasca de l'Església en bona part és secundar aquelles accions que, tot i que promogudes civilment, tenen molt a veure amb la seva tasca reconciliadora. I això s'està fent. Manu Arrúe i l'equip que treballa amb ell en la Comissió Pau i Reconciliació fan una acció intensa. Algunes accions són conegudes i d'altres no convé que ho siguin, precisament perquè no es desfacin. Es tracta d'un treball que és més comunitari, menys en solitari, per part, no de tota la comunitat cristiana, però sí d'una porció que no és una minoria exigua.

Una Església que acull «les persones ferides»

La Comissió Pau i Reconciliació explica que encara hi ha situacions de dolor i patiment i reclama que l'Església «aculli les persones ferides». L'Església s'ha d'implicar més amb les víctimes de totes dues bandes?

Aquella Comissió és fruit del Consell pastoral de la diòcesi de Bilbao, és a dir, és un acte més col·lectiu. Hem de tenir en compte que sempre és poc el que podem fer per la reconciliació i per les víctimes. La reconciliació és humanament una tasca tan gran i tan evangèlica que es mereix el que fem i molt més. I sempre ens queda una certa insatisfacció. Però aquest treball es fa de manera més generalitzada que en el temps d'un cert *solitarisme* dels bisbes.

Vostè ha admès que l'Església basca es va preocupar tard de les víctimes, perquè tenia el focus posat en la pacificació. L'Església demana suficientment perdó?

L'Església des del principi va fer molt per la reprovació neta d'ETA i, per tant, per la creació de tota una ètica de la pau. Ens hi vam abocar, i potser això ens va impedir tenir prou sensibilitat per a les víctimes. És veritat que reprovàvem tot assassinat d'ETA i que hi havia unes paraules per a la família, però no vam ser prou clarividents en la visita continuada a aquestes famílies i al fet de mantenir viu el record. Ara bé, el conjunt de la societat espanyola

«Cal desfer les seqüeles del terrorisme: guarir ferides, establir contacte entre agressors i agredits i recuperar el teixit social»

«La reconciliació és una tasca tan gran i evangèlica que es mereix el que fem i molt més»

«Tinc esperança que en aquesta legislatura es podrà efectuar la ponència per la memòria, per les víctimes, per la situació dels presos...»

«L'Església ha de secundar aquelles accions que tenen a veure amb la seva tasca reconciliadora»

«Cinquanta anys de terrorisme han creat dureses per totes dues parts»

els quals van qualificar i manifestar algunes actituds del passat no conformes a l'Evangelí, també nosaltres ho hem de fer. Potser sense solemnitats excessives, però indicant clarament que va haver-hi un dèficit en la nostra sensibilitat cristiana i magisterial, un dèficit que no va ser una absència total, però sí que va ser un nivell de sensibilitat menor que aquell que hauria estat desitjable i que s'hauria d'haver esperat des de l'Evangelí.

En la darrera entrevista que li vam fer el gener del 2014, vostè deia «no són dogmes absoluts ni la independència ni la unitat de l'Estat». S'hi reafirma? Fins a quin punt la ideologia pot arribar a distorsionar la veritat?

En la vida cívica hi ha pocs dogmes absoluts, excepte la defensa del nucli intangible dels drets humans: la vida, la integritat física, la dignitat humana no es poden menysprear, ni trepitjar mai. En realitat, l'afirmació a la qual es refereix, ja l'havíem fet els bisbes al País Basc en dues pastorals col·lectives i, a més, separades en el temps. Per tant, mantinc que els dogmes absoluts es poden comptar amb els dits d'una sola mà i en sobren uns quants.

L'Església està sortint d'un llarg hivern amb el papa Francesc?

Moure tota l'Església és gairebé tan difícil com moure tot el globus terraqüi. Per tant, penso que aquí i allà es noten brots, però ha de baixar la neu de la muntanya a les valls. Les coses negatives que posa en relleu el Papa no són només de la cúria romana, sinó que ho són de tota l'Església. La nostra temptació consisteix a estar d'acord amb el Papa, però no a posar-nos d'acord amb ell en el que fem.

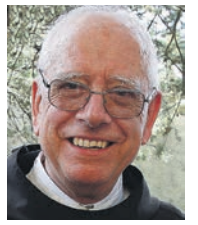
El conjunt del poble de Déu podria participar d'una manera més activa en l'elecció dels bisbes?

Sí, és desitjable, però les fórmules són difícils. En una Església que és comunitat corresponsable i on la sinodalitat és important caben aquestes fórmules. Cal buscar i trobar fórmules d'una participació més gran. Naturalment, sense negar la intervenció que hi ha de tenir la suprema autoritat de l'Església, com sempre s'ha fet al llarg dels temps.

vam trigar a adonar-nos de la tragèdia de les víctimes, però l'Església hauríem d'haver estat els primers, i ho hem de reconèixer. I això no agrada a tothom sentir-ho, però crec que és així i per tant no només no s'ha d'amagar, sinó que de la mateixa manera que Joan Pau II i Benet XVI van fer gestos en

Des del monestir

Solius, fogar de la comunitat cristiana

Jaume Gabarró
Monjo de Solius

Dic Solius referint-me a la vall d'aquest nom —amb la parròquia de Santa Agnès, d'alguns masos i pocs habitants—, santificada per la presència de dues comunitats de persones consagrades a Déu, la dels monjos cistercencs i la de les Religioses de Sant Josep.

Dic comunitat cristiana referint-me especialment, dins el conjunt de l'Església catòlica que peregrina a Catalunya, a la família diocesana o Església particular i local de Girona.

Les Religioses de Sant Josep de Girona regeixen en aquest paratge ideal la Casa d'Espiritualitat Santa Elena, que acull diversitat de persones i grups, des de tandes d'exercicis fins a assemblees generals. Sempre disposades a col·laborar en activitats pastorals adequades al seu carisma,

quan el bisbat o algú altre els ho demana. S'hi fan regularment recessos i trobades, sovint de capellans, i a vegades de tot l'arxiprestat per Quaresma o Pasqua.

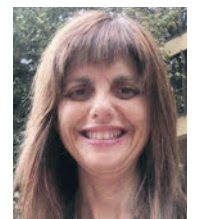
Complementàriament, el monestir ofereix també un altre tipus de servei religiós, amb la pregària litúrgica constant, oberta a tothom, i amb l'oració particular per les necessitats de tota mena: de les persones, del Regne i del món. Així mateix, amb l'acolliment quasi familiar en una petita i senzilla hostatgeria, per a qui cerca Déu o allò que més necessita en el seu interior.

La col·laboració amb la diòcesi l'hem tinguda regularment amb el Seminari o amb Càritas, però sobretot en dues realitats dignes de destacar, iniciades a Solius en temps del bisbe Carles Soler:

la introducció del diaconat permanent, amb la seva etapa formativa (2008), i la del Catecumenat, una i altra signes evidents de renovació i vitalitat. També acollim la preparació immediata per a la Confirmació d'adults —pels volts de Pentecosta—, que culmina amb una celebració comunitària de la Penitència. Ja el primer ritu d'ingrés al catecumenat va tenir lloc a la nostra església el 6 de novembre del 2005, ara fa dotze anys. El bisbe surt a rebre els qui volen fer-se cristians a la porta, i la comunitat els acompanya. Si Déu vol el nostre bisbe Francesc vindrà una vegada més a presidir l'acte, en el qual es palpa l'acció de l'Esperit en els nous candidats, aquest diumenge 11 de desembre a la tarda.

La sal de la terra

L'àvia desnonada que viu en un hotel

Montserrat Esteve
Periodista

L'Anna Vilanova té 88 anys i està passant un calvari en haver-se quedat sense llar. L'octubre va ser desnonada per ordre judicial del pis de lloguer on vivia feia més de 50 anys, al carrer Joan Fontanella de Granollers. La propietària la va denunciar per impagament d'un rebut d'escombraries de 106 euros de l'any 2011, que ella assegura que sí que va abonar, com ho havia fet sempre. Creu que el veritable motiu de fer-la fora de casa era el baix import que pagava pel lloguer, poc més de 300 euros anuals, i afirma que mai no li van demanar que pagués més. Sorpren un preu tan irrisori, però encara és més xocant que el Tribunal Suprem dicti l'ordre de desnonament, arran de declarar rescindit el contracte, i escombrari al carrer una àvia que no és ni mileurista. La decisió desproporcionada del Suprem ratifica la sentència dictada per l'Audiència Provincial de Barcelona. En canvi, la primera

sentència del jutjat de Granollers era favorable a la llogatera.

La dona ha demanat un habitatge de lloguer d'emergència social. Mentrestant viu en un apartament del poble, on la va deixar un familiar, després que ella es negués a entrar en una residència, que tampoc no podria costejar. El personal de l'hotel confirma que des d'aquell dia ningú no l'ha visitada ni li ha pagat les factures. «Pago 53 euros per dormir i esmorzar, però els diners aviat s'acabaran i no sé on aniré. Amb la família no hi aniria a viure, però és que tampoc no m'hi han convidat. Per què he d'anar en una residència siestic bé per viure sola i m'agrada fer la feina de casa? Pel temps que em queda que em deixin viure tranquil·la», explica. Malgrat que està molt disgustada i contrariada pel tràngol que està vivint, l'Anna no es rendeix i cada matí surt al carrer a la recerca d'un pis.

La seva història m'ha commogut. Des que la vaig conèixer cada dia em pregunto: quan li arribarà el pis a l'àvia? És una dona amb personalitat i no cedeix ni s'arronsa quan creu que té la raó. Necessita trobar un àngel, algú amb una gran dosi d'empatia perquè l'escolti i l'ajudi deixant de banda els prejudicis i les xacres pròpies de l'edat. Està enrabiada i trencada emocionalment, perquè no se sent estimada. El que li ha passat és inaudit i incompreensible. «Vostè creu —em diu— que fins i tot, en el cas que fos veritat, el Suprem ha de desnonar una àvia per no pagar un trist rebut? On s'és vist, això!» Quan ens vam acomiadar, em va abraçar i vaig sentir el batec del seu cor i la necessitat que té de donar i rebre amor. Em va fer mal palpar tan de prop la seva solitud. Era fàcil mantenir l'abraçada. L'Anna podria ser la meva mare o la meva iaia, que mai no voldria que visqués una odisea tan dura i barroera com aquesta.

Mirada al món

Indiferència

L'allau de notícies i comentaris, d'informació i dades és sovint tan aclaparadora que acabem angoixats, cansats i saturats. Se'ns emboteix i embussa la ment amb el flux continu de l'esdevenir del món. Ens ocasiona ens resulta difícil distingir l'efímer i transitori de l'essencial i durador. Malgrat que, per dir-ho així, tenim la globalització a tocar. O almenys això és el que pensem. Estem aferrats al mòbil i a la tauleta com si fossin les nostres taules de salvació a la vida. S'han tornat eines indispensables, però també altaveus silenciosos de rumor i urgència, pressa i angoixa. Ens preguntem, però, si realment estem connectats amb la humanitat, plasmada en el rostre i forjada a la vida de cada ésser humà. O potser ens ha entrat el virus de la indiferència i el germen de l'apatia. Correm el risc que allò que els passa a les persones és com si veiessin passar un

tren de mercaderies a tota velocitat. Ni ens toca ni ens afecta. Quedem satisfets quan diem «estic en xarxa». Ho estem humanament? O és una expressió que està de moda i la cuinem en totes les salses?

La setmana passada va haver-hi una notícia esgarrifosa: la persecució dels musulmans Rohingya a Myanmar. Una sacsejada en la nostra letargia i indiferència. Perquè, és clar, una bomba llençada contra el darrer hospital d'Alep, o les tragèdies al Mediterrani, o els milions de refugiats, pobres i desheretats no són el mateix que escoltar les previsions del temps, que arriba el fred i baixen les temperatures. És veritat que se'ns pot enfosquir la ment i obstruir el cor fins al punt que el nostre ésser es pot tornar tan insensible com la pell d'un paquiderm. La maldat en totes les formes no deixa d'es-

tranyar-nos un dia sí i l'altre també. De nou, el govern de Myanmar, antiga Birmània, ha arremès contra el milió i mig de musulmans Rohingya, que són discriminats, perseguits i assassinats en un país de majoria budista. Els consideren apàtrides i refugiats il·legals, malgrat que la seva presència es remunta al segle XV. Atrocitats de l'exèrcit, pobles incendiats, béns robats, dones segrestades, joves violades, infants deseparats. La mateixa història que es repeteix quan arriben les guerres i aguaiten els conflictes, brota el racisme i germina la discriminació, rebrota l'odi i escala la violència. Contra el qui és diferent en la seva identitat ètnica, segell cultural, etiqueta religiosa. Tots connectats, tots en xarxa, en l'univers de la globalització. Però cada vegada la indiferència mossega més, encega més la visió i trepitja més la humanitat. Cal rumiar-hi seriosament.

Justo Lacunza Balda
Pare blanc arabista-islamòleg,
des de Madrid



Punt de vista

Ignasi Díaz

Delegació d'Ensenyament de l'arquebisbat de Barcelona

La classe de Religió catòlica té molt de futur

El mes de novembre passat, més de seixanta mestres i professors de Religió de tot Catalunya, procedents de centres de titularitat estatal i d'iniciativa social, vam poder gaudir d'un curs intensiu d'innovació pedagògica aplicada a l'ensenyament de la Religió catòlica.

La proposta de formació va ser organitzada per la Delegació d'Ensenyament de l'arquebisbat de Barcelona i impartida per la M. Núria Miró i per la M. Monika Horch, totes dues Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret, i docents del Col·legi Montserrat de Barcelona, referent mundial en innovació pedagògica. El curs va aprofundir en projectes com ara l'APS (Aprentatge i Servei) o el *Design for change*, metodologies que tenen la capacitat de convertir en protagonistes de l'educació els mateixos alumnes.

Aquesta aposta per la millora de la qualitat de l'ensenyament de la Religió per part de la Delegació d'Ensenyament, respon a la crida del



M. Núria Miró, directora del col·legi Montserrat de Barcelona.

mateix papa Francesc a l'exhortació *Amoris laetitia*: «Però em sembla molt important recordar que l'educació integral dels fills és "obligació gravíssima", alhora que "dret primari" dels pares. No és només una càrrega o un pes, sinó també un dret essencial i insubstituïble que estan cridats a defensar i que ningú no hauria de pretendre llevar-los. L'Estat ofereix un servei educatiu de manera subsidiària, acompanyant la funció indelegable dels pares, que tenen dret a poder triar amb llibertat el tipus d'educació —accessible i de qualitat— que vulguin donar als seus fills segons les seves conviccions» (n. 84). Per tant, no cal només promoure

i defensar el dret a l'ensenyament de la Religió catòlica, sinó que també s'ha de garantir que aquesta sigui de qualitat.

Finalment, ens podem preguntar: què aporten a la qualitat educativa aquestes noves metodologies? En la meua opinió: la introducció de «l'espiritualitat de comunió» en l'àmbit escolar, que comporta la migració d'un plantejament individualista de l'educació, en el qual hi ha una certa unilateralitat centrada en la relació

alumne-mestre, a una visió multidireccional entre alumnes-mestres. Per posar un exemple: per a aquest estil comunitari d'educació és molt millor treballar en una mateixa aula 50 alumnes amb 2 mestres units que, en dues aules, 25 alumnes i un mestre sol en cadascuna. Ara bé, la innovació no esdevé «*ex opere operato*» millora de la qualitat educativa, i molt menys si es planteja com un producte de màrqueting per captar clients. L'essència d'aquesta revolució radica a estimar l'alumne com Jesús l'ha estimat, com ensenya la M. Montserrat del Pozo MHSFN (Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret), pionera d'aquesta revolució.



Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

El tercer Papa

El dia 23 de novembre se celebra la memòria de sant Climent. Visqué els últims anys del segle I. Sant Ireneu (202) n'explica la vida. Sant Climent «havia vist els apòstols, s'havia relacionat amb ells i tenia encara la predicació apostòlica en les seves oïdes i la seva tradició davant els seus ulls». Va ser màrtir. Era un home d'autoritat i de prestigi. Se li atribueixen diversos escrits, entre els quals destaca la carta als Corintis, on parla de la identitat de l'Església i de la seva missió. Els renya també pels desordres que s'han donat en aquesta comunitat: han debilitat la caritat i altres virtuts indispensables. Els exhorta a la humilitat i a l'amor fratern. Els dona coratge davant de les persecucions.

Quan entro a l'església de la meua parròquia natal, no puc deixar de mirar la imatge de sant Climent. No

sé si té gaire valor artístic, però és el sant de la meua infantesa. Quan els meus pares em duïen al temple, mirava d'una manera especial aquest sant. Va vestit de Papa: alba de puntes, casulla gòtica, bàcul, palma del martiri... i m'admirava la seva tiara papal. Era el patró de la festa major d'hivern. Encara admiro aquesta bella imatge i m'hi paro a resar.

Mn. Jordi Sans Vila té un llibre molt bonic, editat per Sígueme, amb el títol de *Santorals*. És una obra magnífica, que en el llenguatge parlat podríem dir que és «molt mona». És, segons l'autor, una antologia de relats. Fixant-se en els sants del santoral, especialment en els que no se celebren amb una solemnitat especial. Una obra escrita amb bon estil, com sap fer Mn. Jordi, i amb brevetat, sense oblidar cap element

fonamental. Un llibre que podria ser de capçalera i que, abans d'adormir-se, seria beneficiós llegir. Només cal disposar d'uns minutets. Prometo que, un altre dia, presentaré més llargament aquest escrit. Demano disculpes a l'autor per no haver-ne parlat quan l'obra va ser editada. Sí que hi figura sant Climent. Però hi havia una cosa curiosa: quan venia el predicador de la festa major de l'hivern, jo sospitava que feia un sermó de «*communi*», és a dir, d'aquells que serveixen per a tota mena de sants i on només cal canviar-hi el nom. No recordo, per exemple, que diguessin que sant Climent havia escrit força coses. No es deixaven de referir que havia estat el tercer successor de sant Pere, ni la proesa del martiri, de manera que, estudiant història eclesiàstica, vaig poder ampliar els coneixements d'aquell sant que em cridava l'atenció. A la pregària eucarística primera, anomenada romana, hi ha un moment en el qual es recita, amb sentit de comunió i immediatament després dels apòstols: Linus, Clet i Climent... Que el nostre sant ens ajudi «a donar testimoni del misteri que celebrava i que, com ell, confirmem amb les obres el que prediquem de paraula».

A propòsit de...



P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

El Nadal

No podem restar aliens al fenomen del consumisme ni moure'ns fora de casa sense que ens veiem envaïts per la propaganda que anomenem *nadalença*.

Vaig pensar en regals per oferir als meus amics de terres llunyanes i, per sorpresa meua, no vaig trobar en cap establiment comercial cap cosa relacionada amb el misteri que els cristians celebrem aquests dies.

El Naixement, guardat en un armari, tenia tant d'arrelament que fins i tot els matrimonis allunyats de la fe ajudaven i ensenyaven els fills a muntar-lo. Tenia i té tant d'encant ingenu que, fins i tot a les cases que esperaven aquests dies per gaudir exclusivament de vacances, o encara que un dels cònjuges pertanyia a una altra fe religiosa, o que ni tan sols havien batejat els fills, una mica d'amagat i una mica per satisfer la nostàlgia, s'hi muntava discretament un naixement.

Però no ens enganyem, quan es consolida el costum de no ometre mai el sopar d'empresa, això sí, fora del domicili familiar de l'empresari, i es generalitzen les vacances a la muntanya per anar a esquiar o en un país llunyà per tastar vins selectes i àpats exòtics i moltes altres ocurrences que té la gent d'avui, la d'aquest decadent primer i segon món, aquestes iniciatives han substituït i suplantat vivències selectes.

I, si queda alguna cosa del Nadal cristià, potser en parlem amb tristesa, i l'acusem d'hipocresia, de comercialisme, de false-dat.

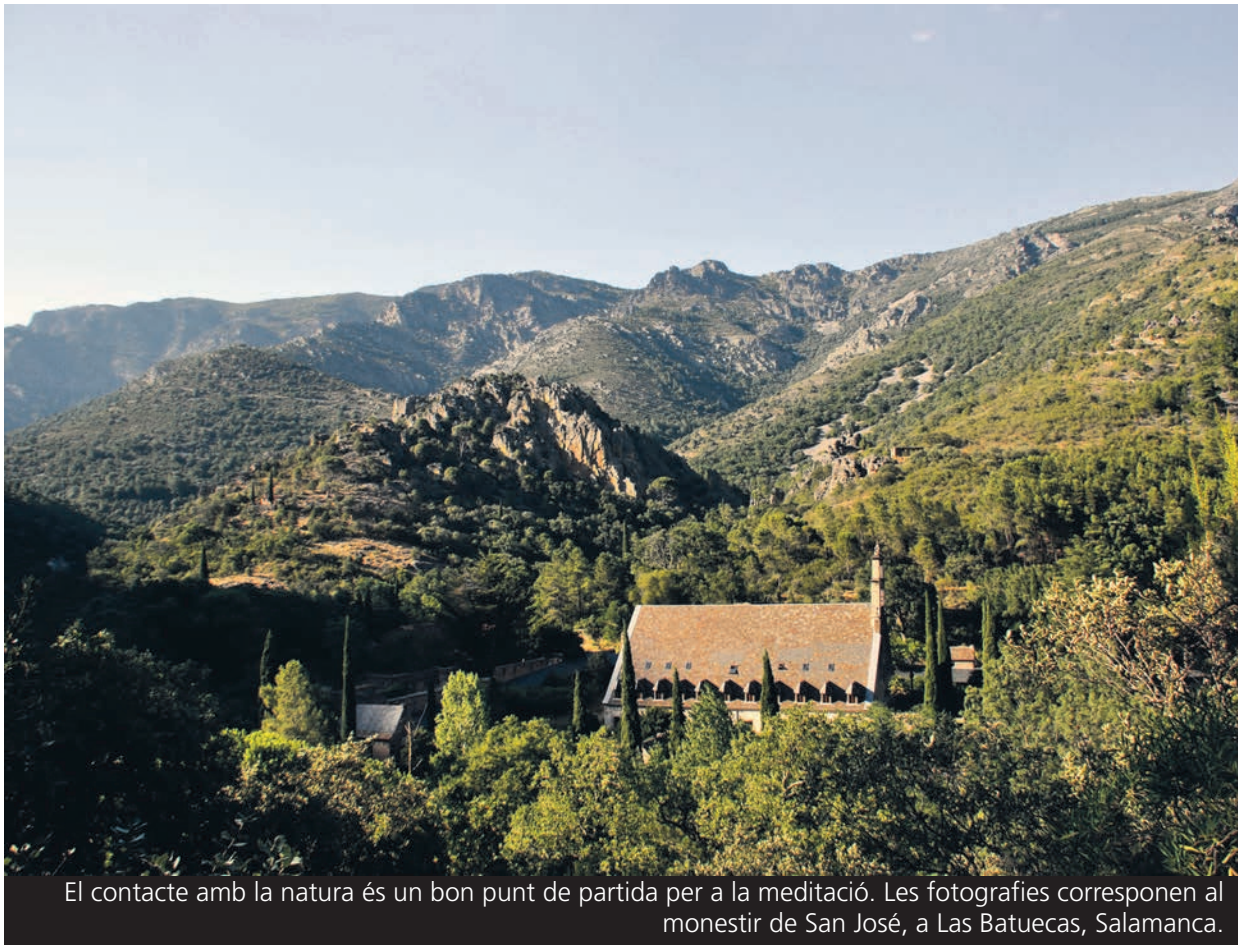
Sóc en aquest món, i en aquest món ens ha enviat el Senyor, per donar-li la Bona Notícia, la que ells desconeixen, la que per ignorància segurament no aprecien. Si som conseqüents amb la nostra sort, els que acceptem i ens enriqueix amb la Gràcia, hem de ser missioners, ja que no màrtirs, com toca a tants ser-ne avui i que ens donen bones lliçons.

Ja fa dies que intento trobar projectes que responguin a aquesta realitat pobra. La meua recerca es dirigeix per camins que conviden a recuperar el que és, diguem-ne folklòric, que té valor cristià. La pietat popular tan valorada. He esmentat el Naixement o el Pessebre, que anomenem d'aquestes dues maneres, i que pot recuperar molt de valor si va envoltat en activitats complementàries. En proposo algunes. Sortir en família al camp o a la muntanya per recollir elements decoratius. Certes plantes estan protegides i les hem de respectar. Però podem agafar l'escorça seca dels arbres que simularà la muntanya i plantetes de farigola, les tiges de la qual recordaran les oliveres; pedres amb què fer petites cabanes de pastors, o roques amb les quals farem més coves, abrics naturals, com aquelles on pernoctaven els ramats dels afores de Betlem, etc. Fer-ho tot amb il·lusió sincera i contagiosa.

Amb meticulositat i rigor, hem de suprimir qualsevol figura de mal gust, anacronismes que desorienten, o cançons que, encara que siguin conegudes, tenen un contingut groller, ridiculitzant i, fins i tot, herètic. (Continuaré)

ELS AMICS DEL DESERT S'INSEREIXEN DINS LA TRADICIÓ DE MED

Connectar amb la set



El contacte amb la natura és un bon punt de partida per a la meditació. Les fotografies corresponen al monestir de San José, a Las Batuecas, Salamanca.



Mercè Solé
Membre de l'ACO i del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona

Amb la venda de més de 100.000 exemplars, el llibre *Biografia del Silenci*, del pre-

vere i escriptor Pablo d'Ors, publicat en català per Angle i en castellà per Siruela, ha posat en relleu dos trets molt significatius de la nostra societat occidental: l'excés de soroll, en sentit literal i en sentit metafòric, i el des-empament espiritual pel desprestigi que cada vegada més pateixen les religions. Potser per això, un llibre

que descriu en primera persona i de manera molt senzilla l'experiència de meditació de l'autor ha rebut una acollida inesperada i ha desvetllat una set de silenci i d'espiritualitat.

Per donar-hi resposta, el mateix Pablo d'Ors ha promogut una xarxa de meditadors: els *Amigos del Desierto*, que també ha trobat ressò, des de fa

Les activitats del desert

Si bé el que es persegueix és la pràctica regular de la meditació, els Amics del Desert ofereixen dues dinàmiques comunitàries: els seminaris de meditació i els fòrums. Per participar-hi només cal haver passat pel taller d'iniciació. Els seminaris tenen una periodicitat quinzenal. Consisteixen en dues tandes de meditació, entre les quals es llegeix i es comenta un fragment de l'evangeli. Els fòrums, de caràcter mensual, són un espai de formació. En aquests dos anys s'han treballat textos del jesuïta hongarès Franz Jalics, que ha desenvolupat àmpliament la metodologia que els Amics segueixen.

També s'organitzen recessos de caps de setmana per introduir-se i aprofundir en la meditació i, a l'estiu, els exercicis contemplatius de Jalics. Tot plegat acompanyat de vetlles de pregària i sessions formatives. Se n'ha fet una sobre els pares i mares del desert, i una altra sobre la icona de la Trinitat de Rublev.



Seminari de meditació amb Pablo d'Ors.

EDITACIÓ CRISTIANA DELS PARES I MARES DEL DESERT



Formació sobre la Trinitat de Rublev, amb M. Dolores Martín, monja benedictina de Sant Benet de Montserrat.



un parell d'anys, a Catalunya, amb els Amics de Desert.

Els Amics del Desert s'insereixen dins la tradició de meditació explícitament cristiana dels pares i mares del desert, cosa que no significa en absolut que calgui ser cristià per formar-ne part. En aquest sentit és un interessant punt d'encontre de persones amb itineraris vitals i espirituals molt diversos, perquè el silenci —l'activitat nuclear dels Amics— és una activitat universal. Hi ha qui hi arriba amb molts anys de bagatge de ioga o de meditació zen, hi ha cristians que provenen de moviments i de grups molt diferents entre ells, i hi ha qui mai no s'ha aturat a fer pregària ni meditació i ni tan sols està batejat. Un taller d'iniciació molt senzill en fa l'acollida i facilita les primeres passes.

La percepció del moment ens fa atents al nostre entorn

Quan seuen a meditar, els Amics del Desert ho fan en immobilitat absoluta, després de recitar la seqüència de Pentecosta, ben atents a la percepció de la pròpia respiració, de la posició de les mans i de la recitació d'un mantra. Es tracta de treballar la percepció del moment present i de deixar de banda totes les cabòries, angoixes i pensaments, encara que siguin motivats per la millor de les causes possible. L'atenció s'adreça a Déu mateix, al silenci total, no pas a allò que es té entre mans, que no deixa de ser una part d'un mateix. I aquesta manera de «perdre el temps», com diu Jalics, és l'antítesi de «la pressió del rendi-

ment», és a dir, de la utilitat, de la feina feta, del «compte de resultats», per dir-ho d'alguna manera. Demana confiança i gratuïtat. La coneguda pregària de l'abandó de Charles de Foucauld, que tanca cada sessió, resumeix bé aquesta actitud.

Tanmateix, no hi ha obsessió ni per la postura (es pot meditar assegut en una cadira) ni per aconseguir deixar la ment totalment en blanc (sembla que això és més aviat un mite). Meditar és ben senzill, a l'abast de tothom. No és incompatible ni amb l'acció ni amb la reflexió ni amb altres formes de pregària i, contràriament al que semblaria, crea uns forts lligams comunitaris. El silenci uneix i l'atenció ens fa més sensibles a allò que ens passa a nosaltres, i a la gent que ens envolta, a cada moment. Perquè més aviat vivim immersos en la cultura de la dispersió, de l'aparador i de l'entreteniment continu.

La prova del cotó de la meditació —diu Pablo d'Ors— és la compassió. Perquè la meditació és més un camí d'acceptació de la fragilitat que d'enfortiment o d'èxit. I en aquest sentit connecta bé amb l'Església dels pobres.

Unitat en la diversitat

La icona de la Trinitat de Rublev presideix les sessions de meditació dels Amics del Desert. Expressa bé el dinamisme de les relacions, la imprescindible acollida, i la diversitat de les tres persones en un sol Déu. La taula parada de l'Eucaristia n'és el centre. Aquesta unitat en la diversitat és ben diferent d'altres tradicions de meditació que dissolen el jo en la unitat. Pablo d'Ors en fa també una definició laica ben interessant: la font, el camí, l'energia.

El silenci del Nadal

Vetlla de pregària amb Pablo d'Ors

Meditació - Moviment contemplatiu - Música - Paraula

**Dijous, 22 de desembre de 2016,
de les 20,30 a les 22,30h.**

a la parròquia de Sant Josep Oriol
Carrer de la Diputació, 145 08011 Barcelona

Tots, totes,
hi sereu
benvinguts!

amicsdeldesert.barcelona@gmail.com
<https://amicsdeldesert.wordpress.com/>

La Vetlla de Nadal

El proper dijous 22 de desembre, de les 20.30 a les 22.30 h, tindrà lloc la Vetlla de Nadal, a la parròquia de Sant Josep Oriol de Barcelona (carrer Diputació, 145). Una vetlla consistent en silenci, moviment contemplatiu, cants i lectures, i presidida per Pablo d'Ors.

MÉS INFORMACIÓ

<https://amicsdeldesert.wordpress.com/>
amicsdeldesert.barcelona@gmail.com
amicsdeldesert.tarragona@gmail.com



Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Independència i hegemonia

La independència acapara a Catalunya la màxima atenció, però de manera subterrània hi ha un altre dinamisme de gran importància que sovint passa inadvertit i que, a més, influeix amb força en els plantejaments sobiranistes. Es tracta de l'hegemonia, que consisteix a buscar sigui com sigui la supremacia a Catalunya, sigui independent o autonòmica. En síntesi, vull destacar tres punts.

Primer, la lluita descarnada per l'hegemonia. Per aconseguir-la, l'objectiu inicial persegueix reduir a la insignificança els dos partits o coalicions que l'han exercit fins ara, errors propis al marge: CiU i PSC. Els atacs, especialment en la coalició que ha governat més anys la Generalitat, s'han produït per tots els flancs. Fins i tot, a causa de la seva darrera aposta independentista, s'ha utilitzat munició de gran calibre: informes falsos, fons reservats de l'estat, difamacions... Tot s'hi val per provocar un canvi d'hegemonia. El PSC s'ha vist especialment afectat per les noves mareas dels indignats, que s'han articulats en partits de nova creació. Algunes esquerres minoritàries han considerat que la independència corresponia a un objectiu propi de la seva orientació ideològica. Cras error. Mostra d'una superioritat moral no justificada. Cal que hi siguin tots i no s'ha de prescindir de ningú.

Segon, el canvi de model social. La recerca de l'hegemonia desitja el poder polític no només per exercir-lo sinó per posar-lo al servei d'un nou model social. Aquest nou model es dibuixa a poc a poc, però hi apareixen les línies mestres. Entre altres, omnipresència del que és públic, reducció a mínims de la iniciativa privada, trencament de concerts entre públic i privat que han donat uns fruits excel·lents... Aquest nou model es nodreix, en el camp cultural, en la visió gramsciana del comunisme. L'economia és clau per a la transformació, però la cultura pot ser més eficaç i determinant. El model integrador ha de cedir el lloc al model sectari, de nova implantació. Algunes ILP, diferents propostes van en aquest sentit. Aquest model busca escassament la independència. Prefereix concentrar la seva energia en l'obtenció del poder, objectiu més fàcil d'aconseguir que la creació d'un nou estat.

La nova hegemonia busca que l'Església desaparegui de l'esfera pública

Tercer, l'arraconament de l'Església. Si les presències eclesials es concentren a la sagristia i a les seves celebracions litúrgiques, no hi ha cap problema. Però si pretenen influir en la societat, no s'ha de permetre. Serien una amenaça a l'hegemonia política i cultural que es pretén.

Hospitals, centres educatius i obres socials estan en el punt de mira. Les narratives culturals que imperen en l'actualitat s'han de dirigir a dinamitzar el missatge que proclama l'Església. Es busca el seu desprestigi, amb raó o sense. Fins i tot es pot utilitzar la multireligiositat com un element de reducció a la insignificança. La independència per ella mateixa no amenaça l'Església, perquè sempre s'ha sabut situar en geografies canviantes. La nova hegemonia busca que l'Església desaparegui de l'esfera pública.



Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Un rànquing molt especial

Els mitjans de comunicació fa unes setmanes que es van fer ressò dels més rics de l'Estat espanyol. Es tractava de les grans fortunes dins d'un altre rànquing de dues-centes. Una trucada telefònica i una preocupació periòdica. Albert Om, que ara presenta un programa de ràdio, feia palesa la seva sensibilitat davant dels problemes dels desfavorits. «Què et sembla — em va dir — si fem un rànquing contrari, amb els més pobres?» «Quants en vols que te'n busqui?», li vaig respondre.

Aquella mateixa tarda vam aconseguir sense problemes cinc homes que es prestaven voluntaris per respondre unes entrevistes que els faria una de les periodistes del programa *Islàndia*. Dos dels homes entrevistats eren molt

Moltes persones, per raons diferents, viuen en una precarietat màxima

amics meus, i jo en coneixia bé la situació; un altre el coneixia, però l'havia tractat menys; i els altres dos els vaig trobar demanant ajuda a Arrels. Les entrevistes van ser d'una gran sinceritat i posaven de manifest no tan sols la desigualtat evident entre tots dos

rànquings, sinó les diferents causes de la pobresa endèmica. Perquè, quan parlem dels 10 més rics de l'Estat espanyol ens referim a persones concretes, quan entrevistem aquells cinc homes que explicaven la causa de la seva situació límit, estàvem parlant de paradigmes, malgrat que ells eren casos personals. I és que, en situacions com les que ens descrivien, sabem que es troben milions de persones...

Els dos que ens van parlar de la PNC —Paga No Contributiva— que rebien per diferents raons vivien en una precarietat màxima. Un d'ells pagava 50 euros setmanals per un espai d'un magatzem d'*okupes* que havien dividit en compartiments... Amb la qual cosa ja li marxava la meitat de la paga. No és difícil calcular com pot passar el mes, i cobrir totes les altres necessitats amb dos-cents euros i escaig. L'altre pagava per una habitació de relloguer, en la qual vivia amb la seva esposa malalta de càncer; gairebé la seva paga íntegra i amb la de la seva dona passaven com podien...

Eren els millors del rànquing, perquè després en venia un que rebia una beca d'un taller d'espelmes de 150 euros que enviava a la seva família del Senegal. I encara agraïa molt que a la Fundació Benallar no li cobressin les necessitats primàries com és el llit, el sostre i l'alimentació. Igual que ho feien els dos següents que estaven molt agraïts per l'ajut que rebien d'Arrels. Tots dos vivien al carrer i, des de feia poc, dormien en una habitació que els havia procurat Arrels. Un d'ells no va poder contenir les llàgrimes quan ens explicava la causa de la seva davallada: pèrdua del treball durant la crisi, angoixa, desesperació que intentava ofegar amb l'alcohol, pèrdua de la família com a conseqüència, deutes i més deutes que el van obligar a allunyar-se del barri on el buscaven els creditors... i finalment, va acabar dormint al banc d'un parc públic.

Vaig recordar que aquell dia 11 del mes un amic meu em va demanar si li podia deixar 50 euros «per acabar el mes», perquè li havien arribat unes factures del gas i de la llum i una altra despesa inesperada... I vaig pensar: per a qualsevol del rànquing dels rics, què són 50 euros?

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansoategui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Pere Borràs, Esther Borrego, Agustí Codinach, Antoni Coll, Roberto Coll, Ignasi Díaz, Montserrat Esteve, Jaume Gabarró, Joan Guiteras, Justo Lacunza, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, F. Xavier Parès, Llorenç Puig, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Mercè Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per



Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €



El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

Una mirada positiva

En els darrers anys es parla de la crisi que patim considerant de manera exclusiva les conseqüències econòmiques, com l'atur generat, el rescat del sistema bancari, etc. Avui vull parlar de l'home, de la persona. I ho faig seguint la línia medular que vertebrava el millor de la Doctrina Social de l'Església. Parlar de la crisi des de la perspectiva de l'home no és evadir-se de la realitat, i encara menys camuflar-la, és anar al centre de la crisi, que, al meu entendre, va més enllà de l'economia i les finances.

En aquesta carta vull emfatitzar les raons que tenim —els creients i els homes i les dones de bona voluntat— per no deixar-nos envair, i menys paraitzar, pel pessimisme que ho acapara tot. És veritat que la crisi continua sent dura i penosa, especialment per alguns. Però no podem perdre l'esperança ni les ganes de lluitar per sortir de la crisi i les dificultats. De vegades se sent dir «tot està molt malament i no hi ha res a fer». Els primers cristians, que mai més es van deixar vèncer pel pessimisme, ens van ensenyar a no deixar-nos aclaparar pel desànim. Sí, els veritables seguidors del Mestre, en tots els temps, circumstàncies i llocs, han viscut amb força i energia

tres actituds que el papa Joan Pau II va proposar en la seva exhortació pastoral *Ecclesia in Europa*, en concret en els números 3 i 4. Les faig meves i us les proposo perquè aconseguim estar a l'alçada de les circumstàncies en aquests temps difícils.

La primera actitud fa referència a la nova perspectiva amb què hem de mirar i contemplar el món i la societat. Una mirada positiva que no és excusa per no reconèixer les ombres, els errors i els pecats del nostre temps, però que, alhora, ajuda a reconèixer, valorar i potenciar el que hi ha de positiu en el cor i el cap de les persones, i també en la història que ens toca viure.

En segon lloc, si ens servim d'aquesta mirada positiva —fruit del discerniment evangèlic— creixerà la nostra consciència d'unitat. Cal dir clarament que *no hi ha res pitjor i més destructor que la divisió, la desconfiança i l'aïllament*. Només es pot construir des de la unitat i des de la comunió. Per als creients, és quelcom innegociable que on hi ha caritat i amor, allí —i només allí— hi ha Déu.

Finalment, la tercera actitud que se'ns exigeix avui és una gran dosi d'esperança. Sense esperança no es

pot evangelitzar. I nosaltres, els cristians, no podem oblidar que som al món per evangelitzar, per donar raó de la nostra fe, de la nostra esperança; per canviar el nostre món i fer-lo més fraterno i més habitable. El missatge de Jesús és un missatge d'esperança. Si nosaltres no vivim l'esperança, que es fonamenta en la presència del Ressuscitat, què anunciem llavors? Com podran els homes i les dones del nostre temps, els nostres familiars, amics i companys de feina, acceptar el nostre missatge?

Acabo la meva reflexió d'aquesta setmana fent-me i fent-vos la pregunta següent: la nostra actitud, enlloc de la condemna i denúncia permanent, ¿no hauria de ser la de reconèixer, valorar i estimular els valors positius que trobem al nostre entorn? Com és d'important la qualitat de la mirada! Tant que, quan va acabar la creació del món i de l'home, «Déu veié que tot això era bo» (Gn 1, 10). Quant de bé ens farà aquesta mirada de Déu! Tot i que sabem que aquesta mirada positiva i agraïda no pot impedir que siguem realistes, és important no perdre-la i fer-la créixer en la nostra vida.

Benvolguts germans, que Déu us beneeixi a tots.

Joan Josep Omella
Omella

Arquebisbe de Barcelona



Als quatre vents

El diumenge de l'alegria

Gaudete in Domino semper «Viviu sempre contents en el Senyor», comença dient l'antífona d'aquest tercer diumenge d'Advent que, agafant la primera paraula d'aquesta expressió llatina, es coneix com el «diumenge *Gaudete*». «Sempre!», diu l'antífona, no sols un dia a l'any. Però aquest diumenge la invitació a estar alegres ens la recorda l'Església d'una manera especial.

Per què l'Església ens recorda cada any que hem de ser persones alegres? Perquè a vegades ens n'oblidem. El papa Francesc lamenta: «Hi ha cristians l'opció dels quals sembla ser la d'una Quaresma sense Pasqua.» Que aquests dies no hi hagi cristians que no s'alegrin de l'arribada del Nadal.

El Papa mateix concedeix tanta importància a aquest testimoni d'alegria que va escriure l'exhor-

tació apostòlica *Evangelii gaudium* «L'alegria de l'Evangelium», que ja en el seu començament adverteix: «El gran risc del món actual [...] és una tristesa individualista que brota del cor còmode i avar, en el qual ja no hi ha espai per als altres, ja no hi caben els pobres.»

Aquesta és la lliçó d'aquest diumenge d'Advent: cal estar alegres, però no amb una alegria despreocupada i egoïsta, sinó contagiosa i oberta als altres, amb preferència als més necessitats.

Recentment s'ha publicat un llibre que porta per títol DOCAT (unió de les paraules *do*, de l'anglès *to do*, «fer», i *cat*, de catecisme). És un compendi de la doctrina social de l'Església per a joves. L'aconsello vivament. Reuneix de manera molt atractiva el pensament social dels pontífexs des de Lleó XIII, amb la

seva encíclica *Rerum novarum*, fins a Francesc i el seu últim text magisterial cridant a respectar el món creat per Déu.

L'Església no dicta fórmules concretes per a l'activitat política, però exposa els criteris que farien una societat més humana. Es basen en la mateixa dignitat humana per a tothom. No hi ha dubte que molts problemes actuals es resolrien partint d'aquests criteris: l'assistència a les persones sense llar, als refugiats, als immigrants per raons econòmiques, a dones que són víctimes d'explotació, a treballadors que són discriminats...

En aquest diumenge l'Església ens crida a l'alegria, ensenyant que ningú no pot aconseguir-la de veritat si no s'ocupa dels altres. I dona pistes de com fer-ho. És qüestió de voluntat.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona
i Primat



Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb



Lectures

Diumenge III d'Advent

Lectura primera

Is 35,1-6a.10

Déu mateix us ve a salvar

Lectura del llibre d'Isaïes:

La terra eixuta i el desert estan de festa, d'alegria l'estepa floreix. La seva florida s'esbadella com l'iris, s'engalana i crida de goig. Li han estat donades la glòria del Líban, les gales del Carmel i de Saron. Són ells els qui veuran la glòria del Senyor, la majestat del nostre Déu. Enrobustiu les mans que es deixen caure, afermeu els genolls que no s'aguanten. Digueu als cors alarmats: Sigueu valents, no tingueu por! Aquí teniu el vostre Déu que ve per fer justícia; la paga de Déu és aquí, és ell mateix qui us ve a salvar. Llavors es desclouran els ulls dels cecs i les orelles dels sords s'obriran; llavors el coix saltarà com un cérvol i la llengua del mut cridarà de goig. Tornaran els qui el Senyor ha rescatat, entraran a Sió cridant de goig i una alegria eterna coronarà els seus caps. Hi haurà festes i alegria, i fugiran les penes i els gemecs.

Salm responsorial

145

El Senyor fa justícia als oprimits,
dóna pa als qui tenen fam.
El Senyor deslliura els presos.

R. Senyor, veniu a salvar-nos.

El Senyor dóna la vista als cecs,
el Senyor redreça els vençuts.
El Senyor estima els justos;
el Senyor guarda els forasters. **R.**

El Senyor manté les viudes i els orfes,
i capgira els camins dels injustos.
El Senyor regna per sempre,
és el teu Déu, Sió, per tots els segles. **R.**

Lectura segona

Jm 5,7-10

*Mantingueu fermes els vostres cors,
que la vinguda del Senyor és a prop*

Lectura de la carta de sant Jaume:

Tingueu paciència, germans, fins que vingui el Senyor. Mireu com el pagès espera els fruits preciosos de la terra, prenent paciència fins que les pluges primerenques i tardanes l'hauran assaonada. Igualment vosaltres tingueu paciència, refermeu els vostres cors, que la vinguda del Senyor és a prop. Germans, no us queixeu els uns dels altres, perquè no hàgiu de ser judicats; penseu que el jutge ja és a les portes. Voleu, germans, un exemple de paciència en els mals tractes? Preneu el que us donen els profetes que van parlar en nom del Senyor.

Al-leluia

Is 61,1

*L'Esperit del Senyor reposa sobre meu,
m'ha enviat a portar la Bona Nova als desvalguts.*

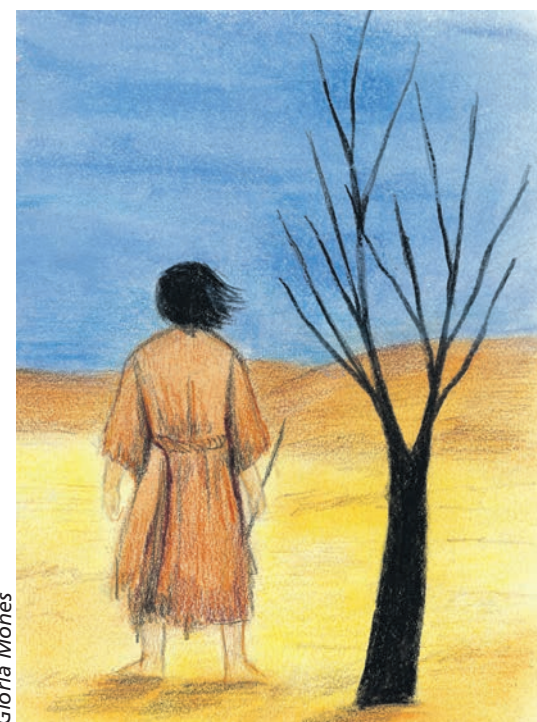
Evangeli

Mt 11,2-11

Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre?

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu:

En aquell temps, Joan, que era a la presó, va



Glòria Monés

sentir dir el que feia Crist, i va enviar els seus deixebles per preguntar-li: «Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre?» Jesús els va respondre: «Aneu a anunciar a Joan el que veieu i el que heu sentit dir: els cecs hi veuen, els invàlids caminen, els leprosos queden purs, els sords hi senten, els morts ressusciten, els desvalguts senten l'anunci de la bona nova, i feliç aquell que no quedarà decebut de mi.» Mentre ells se n'anaven, Jesús es posà a parlar a la gent de Joan: «Què heu sortit a veure al desert? Una canya sacsejada pel vent? Doncs, què hi heu sortit a veure? Un home vestit delicadament? Els qui porten vestits delicats viuen als palaus dels reis. Doncs, què hi heu sortit a veure? Un profeta? Sí, ho puc ben dir, i més que profeta: és aquell de qui diu l'Esclat: "Jo envio davant teu el meu missatger, perquè et prepari el camí." Us ho dic amb tota veritat: Entre tots els qui les mares han portat al món no n'hi ha hagut cap de més gran que Joan Baptista; tanmateix el més petit al Regne del cel és més gran que ell.»



Consultori bíblic

Ignasi Ricart
Claretà i
biblista

La Immaculada Concepció (I)

(Assumeixo, agraït, l'explicació de la Gna. Teresa Forcades del monestir de Sant Benet de Montserrat)

Crec que és problemàtic quan es parla de Maria en relació amb la seva maternitat biològica com si d'una manera passiva fos el que la fa especial. En una antifona del temps de Nadal cantem encara avui que Déu es va encarnar «sense intervenció humana». Per què ho diem això? No hi va haver intervenció de cap baró, però d'intervenció «humana» sí que n'hi va haver: Maria va haver de dir que Sí. Aquest Sí té tota la importància. En aquest «sí» lliure i amorós es condensa tota la fecunditat de la maternitat de Maria. Crec que això és el que Jesús ens vol dir quan en més d'una ocasió sembla que posi en entredit la importància de la maternitat biològica de la seva mare (Lc 11,27-28 o Mc 3, 31-35). Penso que cal fixar-se en Maria com a persona, com a plenitud de tot allò que és humà. Nosaltres en essència som imatge de Déu, som amor. Hem estat fets per estimar sempre i per això com més ho fem més bé ens sentim en un sentit molt profund. Ara bé, Déu estima d'una manera absoluta, sense espai ni temps i nosaltres, en canvi, som històries. A cada moment hem de decidir què ens cal fer per estimar màximament en el concret de les nostres circumstàncies, que són sempre noves.

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps
Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es



Ets tu el qui ha de complir o n'esperem un altre?

Mateu, a diferència de Marc i Lluc, ha reunit en una sola seqüència l'elecció dels Dotze apòstols i l'enviament a missió (Mt 10,1-5), per tal de disposar d'un ampli espai per instruir-los de cara a la missió (10,6-42). Quan acabà de donar-los instruccions, Jesús se n'anà a ensenyar per les ciutats d'on provenien els deixebles. «Joan, en sentir parlar, estant a la presó, de les obres que feia Jesús», estranyant-se que no s'hagués acreditat com «el Messies» (text alexandri) d'Israel que tothom esperava i que ell havia anunciat, envia a preguntar-li per mitjà dels seus deixebles: «Ets tu el qui ha de complir o n'esperem un altre?» El text usual llegeix «el qui ha de venir», però Joan, segons el Còdex Beza, insisteix en el fet que hauria d'haver executat completament la promesa que tothom desitjava. Jesús, però, no li respon amb paraules, sinó amb fets que alliberen persones, i li remarca que la bona notícia és per als «pobres», i no per als dirigents religiosos que ell mateix havia blasmat durament com a «Raça de víbores» (3,7) ni per als rics: «Els qui porten vestits refinats els teniu a les corts dels reis.» Jesús fa un gran elogi de Joan com «el més gran entre els nascuts de les dones», si bé puntualitza que «el més petit en el Regne dels cels és més gran que ell», en referència als petits criats, als qui s'interessen pels més marginats de la societat. Us invito a llegir la continuació de la denúncia de Jesús: «Des dels dies de Joan el Baptista fins ara el Regne dels cels sofreix violència» (11,12), que ha rebut tota mena d'interpretacions, evasives o fins i tot positives, quan l'arrel del mot grec en tot el Nou Testament connota «violència, ús de la força»: «els violents que s'emparen», per la força de les armes, del Regne que havia d'inaugurar el Messies. Per això ens invita a una reflexió profunda: «El qui tingui orelles que escolti!» A Joan l'han reduït a silenci emprasant-lo. I a Jesús?, haurem de seguir-ne les traces, tot just esbossades.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAI II)

TEMPS D'AVENT

(SALTERI: SETMANA 3)

DESEMBRE

11. DIUMENGE

Diumenge III d'Advent, *Morat*. Lectures: Isaïes 35,1-6a.10 / Salm 145 / Jaume 5,7-10 / Mateu 11,2-11
SANTORAL: Damas I, p.; Daniel Estilita, monjo; Ida, vg.; Pau de Narbona, b.

12. DILLUNS

Fèria, *Morat*. Lectures: Nombres 24,2-7.15-17 / Salm 24 / Mateu 21,23-27.
O bé: *Mare de Déu de Guadalupe* (ML), *Blanc*.
SANTORAL: Joana Francesca de Chantal, rel. i fund.; Sinesi, mr.

13. DIMARTS

Santa Llúcia (MO), *Vermell*. Lectures: Sofonies 3,1-2.9-13 / Salm 33 / Mateu 21,28-32
SANTORAL: Aubert, b.; Otília, rel.

14. DIMECRES

Sant Joan de la Creu (MO), *Blanc*. Lectures: Isaïes 45,6b-8.18.21b-26 / Salm 84 / Lluç 7,18b-23
SANTORAL: Just i Abundi, mr.; Nicasi, b. i mr.

15. DIJOUS

Fèria, *Morat*. Lectures: Isaïes 54,1-10 / Salm 29 / Lluç 7,24-30
SANTORAL: beat Bonaventura de Pistoia, prev.; Cristina, mr.; Urber, prev.

16. DIVENDRES

Fèria, *Morat*. Lectures: Isaïes 56,1-3a.6-8 / Salm 66 / Joan 5,33-36. Tarragona, Urgell, Barcelona, Girona, Sant Feliu de Llobregat, Terrassa i Vic:
Sant Josep Manyanet (ML), *Blanc*.
SANTORAL: Adelaida de Borgonya; Albina, vg. i mr.; Ananies, Azaries i Misael.

17. DISSABTE

Fèria, *Morat*. Lectures: Gènesi 49,1-2.8-10 / Salm 71 / Mateu 1,1-17
SANTORAL: Franc de Sena; Joan de Mata, prev. i cofund.

Advent de la Paraula

Finalitzat l'Any jubilar de la Misericòrdia, amb la solemnitat de Crist Rei, hem iniciat un nou any litúrgic en què de manera nova i renovada el Senyor Jesús es farà present entre nosaltres a través de la celebració dels misteris de la història de la salvació. Aquest any hem començat l'Advent amb el Diumenge de la Paraula. Així ens ho han proposat els bisbes de Catalunya, amb la finalitat de promoure el coneixement bíblic i la celebració de la Paraula a les nostres comunitats. El papa Francesc ens ha dit que «la Paraula de Déu és central en la vida de l'Església». És per això que iniciem el nou any litúrgic amb una setmana bíblica, i al llarg de tot l'any les parròquies i comunitats cristianes hauran de promoure pastoralment l'estudi bíblic, i la millora de les nostres celebracions de la Paraula. Els cristians catòlics, per circumstàncies històriques, patim d'un cert desconeixement bíblic, mentre que altres Esglésies cristianes han cuidat millor el coneixement de les Sagrades Escripures. Fou el Concili Vaticà II que amb la constitució *Dei Verbum*, sobre la divina revelació i la Paraula de Déu, va obrir els tresors de l'Escriptura a tot el Poble de Déu, amb una nova perspectiva en els estudis bíblics (cf. n. 25-26). També la constitució *Sacrosanctum Concilium*, sobre la sagrada litúrgia, va insistir tant amb la lectura

com en la celebració de la Paraula de Déu (cf. n. 51). Posteriorment, la litúrgia de l'Església ens ha organitzat uns meravellosos leccionaris, tant dominicals com ferials, així com també sacramentals i de l'Ofici Diví, amb tal abundància de lectures bíbliques que pràcticament en les nostres celebracions litúrgiques, al llarg de tres anys, llegim o escoltem gairebé la Bíblia sencera o almenys els seu contingut més important. Darrerament, un sínode sobre la Paraula de Déu i la posterior constitució *Verbum Domini* de Benet XVI (2010) ens ha recordat i actualitzat aquella doctrina conciliar. En aquest Advent se'ns torna a recordar com hem de valorar, viure i practicar la Paraula de Déu. El Diumenge de la Paraula, que vam celebrar en el primer diumenge, queda potenciat i refermat amb la recent carta apostòlica *Misericòrdia et misera*, del papa Francesc quan diu que «la Bíblia és la gran història que narra les meravelles de la misericòrdia de Déu. Cada una de les seves pàgines està impregnada de l'amor del Pare que des de la creació ha volgut imprimir en l'univers els signes del seu amor. L'Esperit Sant, a través de les paraules dels profetes i dels escrits sapiencials, ha modelat la història d'Israel amb el reconeixement de la tendresa i de la proximitat de Déu, malgrat la infidelitat del poble. La vida

de Jesús i la seva predicació marquen de manera decisiva la història de la comunitat cristiana, que entén la pròpia missió com a resposta al mandat de Crist de ser instrument permanent de la seva misericòrdia i del seu perdó (cf. Jn 20,23). Per mitjà de la Sagrada Escriptura, que es manté viva gràcies a la fe de l'Església, el Senyor continua parlant a la seva Esposa i li indica els camins a seguir, perquè l'Evangeli de la salvació arribi a tothom... Ho recorda clarament l'Apòstol: "Tot a Escriptura és inspirada per Déu i és útil per ensenyar, convèncer, corregir, i educar en el bé" (2Tm 3,16). Seria oportú que cada comunitat, en un diumenge de l'Any litúrgic, renovés el seu compromís a favor de la difusió, coneixement i aprofundiment de la Sagrada Escriptura: un diumenge dedicat enterament a la Paraula de Déu per a comprendre l'inesgotable riquesa que prové d'aquest diàleg constant de Déu amb el seu poble. Caldria enriquir aquest moment amb iniciatives creatives, que animin els creients a ser instruments vius de la transmissió de la Paraula». Aquestes recents paraules del Papa expliquen molt bé el que els nostres bisbes ens han proposat fer a l'inici d'aquest Advent, i que caldrà continuar al llarg de tot l'any litúrgic que acabem de començar: estudiar, viure, estimar i celebrar la Paraula de Déu.



El sant

Per Eduard Brufau

Sant Daniel estilita



L'actual i perseguida minoria cristiana de Síria i l'Iraq és hereva dels temps en què aquelles terres van ser un dels focus més fèrtils de l'Església. Especialment durant els segles V i VI Síria va veure néixer nombrosos sants que van donar testimoni de Crist.

Un d'aquests homes va ser sant Daniel estilita (c. 410 – 493). Monjo a l'interior de Síria, va sentir la crida a l'eremitisme i es va fer deixeble de sant Simeó estilita, anomenat així perquè vivia ascèticament al capdamunt d'una columna. Amat de l'espiritualitat del seu mestre, Daniel va fer cap a Constantinoble, on va viure també dalt d'una columna durant 33 anys i es va guanyar l'admiració de tothom. Des de dalt de tot del seu peculiar habitatge predicava al poble, donava consell espiritual als poderosos i profetitzava. Només una vegada va baixar a terra, per convèncer l'emperador que abandonés la doctrina monofisita, i va acabar tornant a la fe ortodoxa.

F. Xavier Parés Saltor
Delegat diocesà de Litúrgia d'Urgell
xpares@bisbaturgell.org



Celebració de les noces d'or sacerdotals de Mn. Joan Mora

Parròquies de la Mare de Déu del Carme i de Sant Joan Baptista
Lleida

L'1 de novembre, festa de Tots Sants, mossèn Joan va complir 50 anys de la seva ordenació sacerdotal. Per la importància d'aquest esdeveniment fonamental en la seva vida i en la vida de l'Església, les parròquies de la Mare de Déu del Carme i Sant Joan Baptista van voler celebrar-lo adequadament, fent possible la participació de les parròquies, comunitats, institucions i persones que han estat i estan presents al llarg del seu ampli i intens ministeri sacerdotal, per transmetre-li l'afecte i l'admiració que li professem.

La celebració central va ser l'Eucaristia, presidida pel bisbe Salvador, que concelebrava amb Mn. Joan, Mn. Joan R. Ezquerro, el P. Francesc Vilà, guardià dels franciscans, Mn. Jaume Pedrós, Mn. Adrià Burca i Mn. Adrià Bulai, sacerdots romanesos, i Mn. Antonio Ruiz, diaca. També hi va assistir el P. Daniel Simón, sacerdot de la comunitat ortodoxa.

Mossèn Joan va expressar els seus sentiments en iniciar l'eucaristia: «És magnífic el que el Senyor fa a favor nostre, amb quin goig ho celebrem!», així diu el salm; així vull expressar el meu sentiment en aquesta jornada. Ell m'ha escollit i m'ha guiat les passes des de la infància al meu poble natal (Tragó de Noguera) i en tota la meua època de formació al Seminari de la nostra ciutat, on tal dia com avui, festivitat de Tots els Sants, a la capella central, vaig rebre el sagrament de l'Orde al servei de l'Església. Avui és un dia de gratitud, un dia de lloança per l'infinit amor de misericòrdia amb què Déu m'ha estimat. Aquell dia, abans de rebre l'ordenació sacerdotal, es van cantar les lletanies dels sants. Ells havien d'acompanyar-me en la tasca que l'Església m'encomanés a través del bisbe. Són nombrosos els sants i justos de la glòria que continuen acompanyant-me amb sol·licitud fraterna encara avui. Ells ens protegeixen, ens sostenen i ens acompanyen en el camí de la felicitat o de la vida cristiana.»

A més, va recordar que «Mn. Ezquerro, amb qui hem compartit quasi tota la vida pastoral, també celebra el cinquanta-setè aniversari de la seva ordenació. També ell viu intensament aquesta jornada».

Esperança cristiana

El bisbe va fer una salutació a tots i es va referir a l'Eucaristia com «l'única forma de celebrar la festa que tenim els cristians». En l'homília va fer una referència a l'evangeli de les Benaurances, «en el qual tenim el camí per als que vivim i la meta per als qui han arribat al cel practicant-les». I va afegir que «avui és un dia per predicar i predicar l'esperança cristiana... perquè celebrem l'alegria de tants cristians que viuen les benaurances».

Va centrar la segona part de l'homília a



lia a «agrair els cinquanta anys de vida sacerdotal de mossèn Joan... fent el que el Senyor li ha demanat, ha bolcat el cor de Jesucrist en favor dels altres». Va agrair a Déu el seu ministeri «que mossèn Joan posa damunt de l'altar» i va demanar que «siguem una mica com ell... i visquem en Jesucrist la força de lliurar-nos al servei dels més pobres i necessitats». I va acabar amb unes paraules de sant Joan d'Àvila: «*Cuando queremos amar somos esclavos de Jesucristo, que significa ser esclavos de los demás, pues Él nos amó más.*»

La Coral del Carme i el Cor Miorita de la comunitat romana catòlica van fer l'acompanyament musical de tota la cerimònia. Les ofrenes, plenes de simbolisme, van ser preparades per totes les comunitats i col·lectius vinculats a la parròquia i a mossèn Joan. El grup hondureny (Yanira, Ana i Braian), la camerunesa Anette i la dominicana Raysa també van dedicar unes cançons a mossèn Joan: *Qué detalle, Señor, has tenido conmigo, Lo más importante es el Señor i Te seguiré...*

En representació de la comunitat ortodoxa, Casiana va fer una interpretació al piano, que va anar seguida del lliurament d'un ram de roses vermelles, amb què el P. Daniel va obsequiar mossèn Joan, «una per cada any del seu ministeri, del color de la sang que ha vessat i amb floretes blanques simbolitzant les ànimes que ha atansat a Déu».

També Enric Ezquerro, germà de Mn. Joan Ramon, va llegir un poema que li havia dedicat. Entre totes les

felicitacions i mostres d'afecte, també es va lliurar a mossèn Joan un recordatori que repassa les etapes de la vida de mossèn Joan: Tragó de Noguera, el Pont de Suert i la seva estada a Lleida, a les parròquies de Sant Pere, Sant Joan i la Mare de Déu del Carme, estada centrada en l'acció com a Bon Samarità. La mateixa imatge es va repartir com a estampa per a tots els assistents.

Reportatge biogràfic

L'acte d'homenatge va consistir en la projecció d'un reportatge biogràfic de mossèn Joan, amb les seves paraules intercalades amb records i felicitacions que nombroses persones representatives dels diferents llocs i col·lectius li van voler fer arribar. Aquesta projecció va tenir lloc al local parroquial del Carme els dies 31 d'octubre i l'1 de novembre i es va complementar amb les felicitacions i obsequis institucionals i personals de l'alcalde Àngel Ros, els diputats Paco Cerdà, Toni Postius, Jordi Vivas (en representació del TOAR), fra Genís Sánchez (pels franciscans), l'Abuna Rewis i la comunitat copta, Josep Martí (per l'Associació La Torxa), Àngel León (per l'Agrupació de Pessebristes), Yanira i Beto (pels llatinoamericans)... També els seus familiars i els tragonins, representats per l'Associació d'Amics de Tragó de Noguera, que ja li havien fet l'homenatge el diumenge anterior, van sumar-se a aquesta doble celebració.

Volem agrair especialment a totes les persones i col·lectius que han par-

ticipat presencialment i en la preparació prèvia dels actes: Cosme Garcia, president de les Cases Regionals, i Dolly Flores, conductors de l'acte; Ramon i Gerard Caverro, que van tenir cura de la projecció i el so amb el seu equip tècnic; Núria M. Torrebella i Juan Antonio Santiago, pel reportatge fotogràfic...

Vida exemplar

Mossèn Joan es va sentir molt acompanyat, reconegut i estimat en aquest homenatge. Donem gràcies a Déu pel seu testimoni de vida exemplar al servei de Déu, de l'Església i dels més necessitats durant els cinquanta anys de ministeri sacerdotal, i que hagi pogut viure intensament aquesta merescuda doble celebració. A la vegada, seguim pregant perquè Déu vulgui restablir-li plenament la seva salut i la seva vida pugui continuar donant molts bons fruits espirituals.

Amb molta emoció, mossèn Joan va tancar la celebració amb les paraules d'agraïment i l'oració de la missa del dia: «Concediu-nos de córrer sense desmorbs cap els béns que ens prometeu.» I, també, amb la poesia de Mn. Agustí Bernaus al·lusiva al seu ministeri:

«Noces d'or, noces d'argent
dos replans d'una pujada,
d'on reprendre novament
la feixuga caminada...
Si a la fi de la comesa
amarats per la suor,
és l'espiga la que pesa...
benaurada pesantor.»

Testimoni agraït

M'agradaria compartir la meua experiència pel que fa al Mètode d'Ovulació Billings. El vaig conèixer pel meu guia espiritual i també per la meua germana; tots dos coincidien en el fet que és un mètode molt fiable i natural, d'acord amb la nostra religió. Em van donar el telèfon del Centre d'Orientació Familiar del bisbat de Terrassa, vaig trucar-hi de seguida i em van donar cita.

El MOBillings ens ha aportat una felicitat enorme. Gràcies a aquest mètode em vaig quedar embarassada de seguida, que era el que volíem. Jo he après a conèixer la meua ovulació i ell, també a comprendre i esperar els moments oportuns, si és que no es vol un nadó en aquell moment i a buscar un altre embaràs si es vol (i si Déu ho permet). A més, tens una professora encantadora (que és el meu cas) que et guia en tot moment durant el curs i després per a qualsevol dubte o en el que calgui.

BELLA ROSANA I MANUEL SYLVIAN
Terrassa

La aconfessionalitat de l'Estat

El rei Felip, en la seva visita a la Conferència Episcopal Espanyola amb motiu del 50è aniversari de la institució, va agrair l'aportació de l'Església a la convivència pacífica entre els espanyols i la seva tasca social, especialment durant els anys de crisi. Un servei de rellevància singular va ser el que van fer els bisbes durant l'època de la Transició, ajudant els espanyols a guarir ferides i a mirar el futur amb esperança i voluntat d'entesa. Aquest servei va ser en bona mesura possible gràcies al rei Joan Carles, el qual, en renunciar al dret a la presentació de

Crear confusió

Nadal, per als cristians, és el naixement de Jesús. Des de fa uns anys, amb el laïcisme que miren d'imposar els nostres governants, molts no creients van començar a celebrar el «solstici d'hivern», i així es desmarcaven del sentit autèntic del Nadal. Enguany, des de les institucions, a Madrid serà molt celebrat l'inici de l'hivern. Una altra festa afegida que, sens dubte, crea confusió als que no tenen gaire clar què és el Nadal, ni tampoc el solstici d'hivern, tot sigui dit.

La figura del Pare Noël o les bruixes i carbasses de Halloween ja es veuen com a normals. Què es pretén? Confondre la gent? Les tradicions formen part de la història d'un país, però si se les desvirtua correm el risc de perdre la nostra identitat de segles. Esperem que almenys ens deixin cantar nades i posar el pessebre a casa nostra amb la mateixa il·lusió de quan érem petits.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

bisbes, va posar les bases del règim aconfessional, rubricat després a la Constitució del 1978.

El president de la Conferència Episcopal va reafirmar aquests dies que els bisbes se senten «reconeguts» en aquest marc. L'Església no demana privilegis, sinó fer la seva missió i servir la societat en llibertat. El problema de vegades és que s'ha confós «aconfessionalitat» amb hostilitat vers la religió (laïcisme), en contradicció amb els principis que estableix la Constitució espanyola. Uns principis que, un cop més, ha sabut encarnar la monarquia constitucional.

ENRIC BARRULL CASALS
Girona

La privació de llibertat

En el tram final del Jubileu de la Misericòrdia, el papa Francesc va celebrar el diumenge 6 de novembre el Jubileu dels presos. L'Església

treballa de forma constant i eficaç a les presons amb la Pastoral Penitenciària, acompanyant en el creixement en la fe i generant canvis en les actituds dels qui estan privats de llibertat. On hi ha una persona que s'ha equivocat, es fa present amb més força la misericòrdia de Déu per suscitar penediment, perdó, reconciliació i pau. Certament la manca de respecte per la llei comporta la condemna. En una situació tan delicada com és la privació de llibertat, l'esperança no pot sufocar-la res ni ningú. Suscitar aquell desig de la veritable llibertat en cadascú és una tasca a la qual l'Església no pot renunciar. Quan posem escassa o nul·la confiança en la rehabilitació i reinserció social de les persones que són a la presó, oblidem que tots som pecadors i que, molts cops, també nosaltres som presoners de les nostres pròpies contradiccions.

JUAN GARCÍA RODRÍGUEZ
Càceres

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor



El Consultori



PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Paraula de Déu

Sempre m'ha sobtat l'expressió «Paraula de Déu», que es pronuncia després de proclamar la lectura bíblica a la missa. Com s'ha d'entendre? És evident que Déu no parla com nosaltres i, a més, sabem que a la Bíblia hi ha molts errors en afirmacions contràries a la ciència. Agrairia un aclariment.

Respondre adequadament la seva pregunta requeriria un espai molt més extens que aquesta senzilla columna. Si té interès a aprofundir-hi una mica, em permeto recomanar dues lectures imprescindibles: la constitució dogmàtica *Dei Verbum*, del Concili Vaticà II, i l'exhortació apostòlica *Verbum Domini*, del papa Benet XVI. Les trobarà fàcilment a internet.

L'expressió «Paraula de Déu» no té un sentit unívoc. És una expressió molt rica que al·ludeix a diferents realitats. L'esmentat document *Verbum Domini* assenyala aquests continguts: en primer lloc, la mateixa persona del Crist, Paraula eterna del Pare; en segon lloc, la creació; en tercer lloc, la història de la salvació; en quart lloc, la predicació apostòlica i, finalment, la Sagrada Escripura juntament amb la tradició viva de l'Església. Ho podríem resumir així: Déu, que se'ns dona a conèixer per fer-nos immensament feliços.

Quan a la missa responem «us lloem Senyor» a la invitació «Paraula de Déu», expressem la nostra fe i gratitud a l'amor de Déu que, en Jesucrist, ens salva. La Bíblia és testimoni d'aquesta experiència de salvació.

Pel que fa al llenguatge de Déu, cal dir que si Déu no ens parlés com nosaltres parlem, aleshores ens resultaria estrany i inintel·ligible. La revelació és precisament condescendència de Déu que ens surt a l'encontre i ens parla de manera que el puguem entendre. Tant és així, que fa que el seu Fill esdevingui un de nosaltres perquè la comunicació assoleixi la màxima plenitud.

I pel que fa als «errors», cal saber que l'única veritat que ens garanteix la Bíblia és la que es refereix a tot allò que concerneix a la nostra salvació. I, evidentment, no es tracta de qüestions de biologia o d'astrofísica...

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Peter-Hans Kolvenbach, un home savi



Pere Borràs i Kolvenbach, a Barcelona l'any 2006.

La seva presència reflectia una pau especial, que venia de la pregària i de la relació amb el Senyor que s'intuïa molt profunda

Com a general va impulsar la vida comunitària, la vinculació de la fe i la justícia evangèlica, el diàleg interreligiós, la col·laboració amb els laics, el treball intel·lectual, el Servei Jesuïta als Refugiats, l'espiritualitat ignasiana, l'educació o el diàleg amb la cultura.

Abans de ser superior general havia passat més de 20 anys al Líban. Gran coneixedor de la cultura àrab i del cristianisme oriental, recordo els seus ulls gairebé plorosos quan parlava de les dificultats polítiques i religioses del Líban.

La seva presència mostrava una honorabilitat, una educació i una acollida que ell deia que li venia del contacte amb la cultura àrab. Tenia quelcom d'eremita, de monjo del desert. La seva presència reflectia una pau especial, que venia de la pregària i de la relació amb el Senyor que s'intuïa molt profunda. I aquesta manera d'estar entre les persones el feia humil, amb un tarannà tímid i fugisser de les masses de gent. Algú em va dir que era un home de comunió, no de vida social: del tu a tu, del compartir en grups petits, o a l'entorn d'una taula tot dinant.

En aquells moments difícils en la història recent de la Companyia, el P. Kolvenbach va fer un servei de comunió, de treball amagat, d'humilitat i de sentir amb l'Església com ens diu sant Ignasi, i va viure amb veritable devoció el nostre estimat P. Pedro Arrupe.

Pere Borràs, sj

El P. Peter-Hans Kolvenbach, jesuïta, va morir el passat 26 de novembre a Beirut. Fou un home savi. D'aquella saviesa que té l'origen en la pregària i la contemplació; en la mirada evangèlica i transcendent sobre les persones i les coses. I també de la saviesa que promou el diàleg, la concòrdia, la misericòrdia i el sentit de l'humor. El P. Kolvenbach fou un home de comunió.

Va ser nomenat superior general de la Companyia de Jesús per la Congregació General 33, l'any 1983. No eren temps fàcils. L'orde dels jesuïtes era mirat amb sospita, a causa de l'empenta missionera i valenta del

P. Pedro Arrupe, que volia aplicar les línies de fons del Vaticà II. Quan Arrupe va patir un greu problema de salut que l'impedia seguir al capdavant de la Companyia, els pares Dezza i Pittau van ser nomenats delegats papals per preparar la Congregació General i investigar si hi havia raons per sospitar que la Companyia no era fidel a l'esperit ignasià. Van ser moments de tensió que, tanmateix van ser viscuts amb serenitat i pau. Finalment es va autoritzar la celebració de la Congregació que va elegir el P. Peter-Hans Kolvenbach com a successor d'Arrupe.

Un home savi i prudent. Filòleg i ecumenista. De ritu catòlic armeni. Professor de teologia oriental. Senzill i intel·ligent. Molt lúcid sobre si ma-

teix i la realitat. Portava una barbata, perquè deia que era la barbata de deïble, segons el ritu armeni. El mestre portava una barba llarga.

Vaig tenir la sort de conèixer-lo. Em va impressionar la seva capacitat d'escolta. Atent al seu interlocutor, feia les preguntes adients a cada moment. Expressava amb fermesa el que volia dir. Coneixia molt bé i valorava la identitat catalana i recordava que ell també havia nascut en un país petit, els Països Baixos. Va predicar en català durant la seva visita a Barcelona l'any 2006. És clar que parlava àrab, francès, anglès, alemany, italià, espanyol... amb una gran precisió.

El seu sentit de l'humor podia arribar a ser desconcertant per als qui no el coneixien. Un dia vaig preguntar a un dels seus assistents per alguna de les aficions del pare general i em va dir que seguia fil per randa el futbol europeu.

Eduard Van den Bossche, creador de revistes per a cecs

Eduard Pou

Eduard Van den Bossche, creador de les revistes parlades per a cecs *Paraula Viva* i *Aura*, ha mort cristianament a l'edat de 91 anys. L'Eddy, tal i com tots els seus amics el coneixien, va dedicar bona part de la vida a difondre la paraula de Déu a través de la producció de revistes i llibres, una tasca reconeguda i premiada per l'Església catalana.

Van den Bossche treballà com a directiu industrial fins que, als 54 anys, es va veure afectat per una ceguera central. D'aleshores ençà, va col·laborar desinteressadament perquè tots aquells qui no tenen accés a la lletra impresa poguessin continuar informant-se de l'activitat de l'Església. L'any 1985, i com a president de LOGOS (patronat audiovisual de la Fundació Mediterrània), va crear dues revistes parlades: *Aura*, en llengua

castellana i coordinada pel doctor i sacerdot Ignasi Sagarra; i *Paraula Viva*, en llengua catalana i regida per Mn. Pere Farriol, sacerdot de la parròquia de Sant Genís (l'Ametlla del Vallès).

Les revistes parlades tenien format de casset i s'enviaven per correu als subscriptors. Més endavant, LOGOS també va crear un servei de producció i préstec de llibres parlats. Tant les revistes com els llibres eren totalment gratuïts. Això era possible gràcies als donatius de particulars i al treball voluntari de persones com l'Eddy. Tal com ell mateix va dir, el principal impuls dels voluntaris eren els «missatges d'entusiasme i gratitud» que rebien cada setmana per part dels subscriptors.

Paraula Viva va ser una eina de difusió dels valors de l'Església a Catalunya i en català, mentre que els exemplars d'*Aura* s'enviaven a tot l'estat i també a l'Amèrica Llatina, Àsia i Àfrica. En paraules de Mn. Pere Farriol, les revistes parlades van ser «instrument de Jesucrist per fer arribar el seu missatge de vida i de consolació a moltíssims d'aquests pobres i cecs pels quals Déu mostra la seva preferència en l'Evangeli». Aquesta iniciativa va rebre el Premi Especial Bravo 1988, atorgat per la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació Social, i també va ser distingida l'any 1995 a mans del cardenal de Barcelona per «excel·lir en la comunicació social de l'Església».

Una llar que ofereix segones oportunitats

Les cases de NPH acullen nens i nenes amb dificultats

Rosa María Jané Chueca
Barcelona

Rafael Antonio Arce i Edwin Edgardo Vallecillo són dos joves hondurenys. El Rafa és psicòleg i l'Edwin, metge general. Tots dos van créixer al Rancho de Santa Fe (Hondures), una de les cases que la fundació Nuestros Pequeños Hermanos (NPH) té a diferents països llatinoamericans. NPH va ser fundada pel pare William Wasson amb l'objectiu d'oferir als nens orfes i vulnerables una segona oportunitat a la vida.

Tots dos van entrar el mateix dia a la casa, el 1994. «Hi vaig arribar amb una mica de retard escolar. La mare havia mort i el pare no es podia fer càrrec de nosaltres. Hi vam entrar tots quatre germans», recorda el Rafa. En el cas de l'Edwin, «jo venia d'una família de vuit germans que vivíem amb la mare. El pare ens havia abandonat feia temps. La mare treballava en l'àmbit domèstic i era una situació difícil. Es va posar malalta i se li va diagnosticar, massa tard, un tumor cerebral. Va morir quan jo tenia 8 anys». L'Edwin ens explica que «tots els germans vam entrar a NPH. No sabíem on anàvem, només sabíem que era un internat per a nens desemparats... però vaig sentir que era un lloc bonic per començar de nou».

Tots dos coincideixen a assenyalar que el pas per les llars de NPH marca. Per a l'Edwin, «comparteixes amb molts nens, hi ha regles, deures, drets, activitats d'esbarjo... vas absorbint tot això... et vas superant a tu mateix. NPH et dona una nova oportunitat i aprens molt del compartir, del sentit de la fraternitat, de la família, del desig d'inspiració... A NPH hi he trobat una llar. Hi crees tants vincles i coneixes tantes persones diferents de tants llocs... que ho dus molt endins. La connexió és molt forta. Amb els anys t'adones del que t'ha ofert: una casa, una família... estic orgullós de NPH».

«NPH m'ha donat seguretat», reconeix Rafa, «acollida, germanor, família... hi trobes molts amics, consell i consell en els educadors i voluntaris... són part de la nostra família. Agraeixo especialment l'educació, perquè és la que m'ha fet tirar endavant i m'ha donat oportunitats noves».

Treballant a NPH

El Rafa i l'Edwin es consideren uns privilegiats perquè desenvolupen la seva faceta professional a NPH. El Rafa treballa al departament de psicologia des de fa dos anys i l'Edwin fa un any que es dedica professionalment a NPH com a metge general. Per això, aquest doctor afirma que «estem compromesos amb la visió i la missió de NPH, que cada dia podem lluitar més per més nens, que més nens tinguin una oportunitat per sortir de la pobresa, de la violència... és el que ens mou cada dia».



L'Edwin (a l'esquerra) i el Rafa continuen implicats a NPH.

Un psicòleg i un metge. Tampoc no són casualitat les professions triades per aquests dos joves... «En certa manera, m'ha influït NPH», reflexiona l'Edwin, «on sempre s'ha posat molt d'èmfasi en l'educació. A mi sempre m'ha apassionat la ciència i NPH et desperta un sentit humanista, solidari, de consciència davant de la realitat social que vivim...». Ser metge a Hondures no és fàcil: la carrera és molt llarga i costosa. Però NPH va donar suport totalment a l'Edwin: «Ara gaudeixo de la meva professió i encara més podent treballar a NPH, perquè puc oferir salut a tots aquests nens en què jo em veig reflectit.»

«Els grans a les cases fem costat als més petits», diu el Rafa, «i això em va despertar l'interès per estudiar Psicologia. A més, m'agradava estar al servei de les persones i volia estudiar una carrera humanista». I afegeix: «El que més m'apassiona és anar a fer estudis domiciliaris de la família i poder oferir als nens i nenes oportunitats noves. Això m'omple moltíssim. És un compromís servir els nens. És una cosa que duc a la sang.»

El Rafa i l'Edwin van ser uns d'aquests petits als que ara ells ajuden. D'alguna manera, estan tornant el que han rebut. «Els nens», comenta el Rafa, «ens veuen com un model, com un mirall, com una motivació... és una gran responsabilitat per a nosaltres perquè el nen aprèn per imitació...».

Xavier Adsarà és el director executiu de NPH a Espanya. «Per a nosaltres», assegura, «aquests dos joves reflecteixen el que nosaltres aboquem en la nostra feina des de l'oficina. Des de la distància lluitem per crear segones oportunitats per a aquests nens i nenes». «Aquesta cadena de solidaritat», explica, «comença amb la persona que decideix atansar-se a NPH per donar el primer euro. Aquest euro arriba a les llars de NPH, on hi ha un equip de persones que ha de desenvolupar humanament i professionalment la seva activitat perquè els nens es converteixin en adults responsables». Tot i que Adsarà reconeix que tota aquesta ajuda «no serveix de res si els protagonistes no aprofiten aquestes segones oportunitats. NPH hi posa els mitjans, però qui fa el 70-90% de la feina imprescindible són els nens. No tots aprofiten aquesta oportunitat, per les circumstàncies que siguin, no s'ha de jutjar ningú. El Rafa i l'Edwin representen tot allò pel qual nosaltres

treballem».

No tots els nens i nenes estan cridats a ser universitaris, «l'important és que durant els anys d'infància i adolescència els donem seguretat, educació, nutrició i que es puguin desenvolupar correctament. Quan surtin de NPH hauran tingut una infància feliç, s'hauran pogut recompondre per dins, hauran après valors i els compartiran amb la comunitat, amb els seus fills... L'Edwin i el Rafa representen el màxim exponent del que podem esperar d'un jove».

L'Edwin ha tingut l'oportunitat de conèixer «la part del darrere de NPH: tota la gent que dona diners. Nosaltres creixem a NPH i ho tenim tot: menjar, estudis, sostre... tot funciona i no sabem qui fa possible tot això. Per això ha estat meravellós conèixer gent desinteressada que dona diners perquè NPH continuï la seva obra».

El Rafa aprofita per «donar gràcies a totes les persones que ens ajuden a escala internacional. Són part de la família de NPH i sempre estaran amb nosaltres. NPH és una gran obra del pare Wasson que ha salvat la vida de molts nens a diferents països d'Amèrica Llatina. NPH és com una mare».

I l'Edwin apunta: «Ajudar NPH és formar part d'una família, d'una comunitat fraterna que cada vegada és més forta. NPH és una realitat que funciona perquè NPH canvia vides. La meua vida i la del Rafa van ser canviades. I ajudar NPH significa això.»

NPH ESPANYA

C/ Elisa, 23 08023
Barcelona
Tel. 934 342 029
info.es@nph.org
www.nph-spain.org

«El perdó és el tema central del film»

Ana Rodríguez Rosell, directora i guionista de la pel·lícula «Falling»

Miquel Àngel Codina

Ana Rodríguez Rosell és una directora i guionista de cinema que l'any 2007 va fundar, juntament amb un grup de professionals de l'àmbit cinematogràfic, la productora Jana Films. Després d'haver fet cinc curtmetratges i dos documentals, el 2012 va debutar al llargmetratge amb *Buscando a Eimish*. El film va rebre crítiques excel·lents i diferents guardons, com el premi Signis al Festival de Cinema de Màlaga, atorgat per l'Associació Catòlica Mundial per a la Comunicació. El proper 16 de desembre s'estrena arreu d'Espanya la seva segona pel·lícula, *Falling*, que es va exhibir recentment en la XIII Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya.

Falling es va projectar dins de la XIII Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya. Què va significar per a vostè?

Per a mi va constituir un gran honor perquè la qualitat de les pel·lícules que integraven aquest certamen era excepcional. La majoria les havia vist i em semblen magnífiques. Va ser una satisfacció que els organitzadors triessin la meua pel·lícula. És molt gratificant quan et comenten que *Falling* pot fer reflexionar els espectadors, que els interpel·li sobre una sèrie de temes vitals per a l'ésser humà. Crec sincerament que si la meua pel·lícula posseeix aquesta profunditat, és un èxit aconseguit enorme. Els films produïts per Jana Films parlen sobre les inquietuds humanes, alhora que transmeten esperança.

Com definiria la seva pel·lícula?

Es tracta d'una lluita d'un home, Aslan, per intentar canviar els records de la seva dona, Alma, sobre la vida que van passar plegats. Tots dos duïen més de vint anys de matrimoni quan ella, un parell d'anys abans, el



Ana Rodríguez Rosell.



Birol Ünel i Emma Suárez en una escena de «Falling». / Jana Films

va abandonar. Llavors, un dia Aslan li truca i li diu que li agradaria molt veure-la. En un principi, Alma es nega al retrobament. Al final, la convenç perquè viatgi fins a la República Dominicana, on la parella va passar moments molt bons. Aslan té vint-i-quatre hores per canviar els dolorosos records que Alma té de la seva relació tortuosa i així esmenar el mal fet. És un repte enorme per a ell. A mesura que passen els minuts, els espectadors s'adonen que ella mai no ha deixat d'estimar-lo. *Falling* ens endinsa en la capacitat que tots tenim de poder canviar el final. I el poder de la voluntat és infinit.

Quina és la temàtica principal de l'argument?

El perdó és, sens dubte, el tema central del film. La capacitat de l'ésser humà per demanar perdó i per perdonar. Cal quedar-se en pau amb un mateix i amb els altres. Penso que, mentre hi ha vida, hi ha esperança. Els personatges s'embarquen en un viatge interior de redempció. És la lectura, potser transcendent, que es pot fer del film.

També l'amor...

Sí, és clar, l'amor té un gran pes específic en aquesta història. Es tracta d'un amor d'un magnetisme aclaparador. Quan es troben cara a cara, Aslan fa el que ha

de fer: aclarir a la seva dona que sempre l'ha estimada, encara que l'hagi estimada malament. Certament, és molt difícil estimar bé. Així mateix, ell li revela que no es peneix dels anys viscuts, que no es va equivocar amb l'elecció de la parella. És una informació que Alma necessita saber.

Els noms dels protagonistes no estan triats a l'atzar.

La pel·lícula, en el seu conjunt, és molt simbòlica, com també ho són els noms dels seus protagonistes. *Aslan* significa «lleó» en turc. Recordem que Aslan també és el nom del lleó que apareix a les cèlebres novel·les que integren *Les cròniques de Narnia*, de C. S. Lewis. I el nom d'Alma ja és, per ell mateix, molt significatiu. La pel·lícula comença amb el conte d'un lleó, l'animal més poderós de la selva. És fort i valent però no és feliç. Un dia, davant d'ell, descobrirà el seu cor, que balla despreocupadament. El lleó comença a seguir-lo, però el cor camina cada cop més ràpid... Aslan necessita que la seva dona sigui el seu cor. Però si ella és el seu cor, perdrà la seva identitat. És un dilema. L'amor és una qüestió molt complexa.

Va ser difícil escriure el guió?

Jo vaig escriure el guió per a Emma Suárez (Alma) i Birol Ünel (Aslan). Tots tres volíem treballar plegats i els vaig escriure el guió a mida. Vaig trigar a escriure'l uns vuit o nou mesos, però després el vaig reescriure, i vaig tornar a rescriure'l un cop i un altre. Durant la filmació, continuava modificant el guió. Quan treballaves amb dos actors de la talla d'Emma Suárez i Birol Ünel, que són dos intèrprets molt orgànics, que fan seu el personatge, tenen el seu propi punt de vista de la història. I t'aporten una sèrie de suggeriments que t'obliguen a readaptar constantment el guió.

Com va ser la filmació de la pel·lícula?

Vam rodar en una localitat preciosa, Las Terrenas, situada a la costa nord-est de la República Dominicana, durant tres setmanes només. Molt poc temps, la veritat. Va ser un rodatge molt complicat, però ara molt intens. Filmàvem de nit, de sis de la tarda a sis del matí. Entre tot l'equip es va crear una sinergia molt viva i potent. Birol va reconèixer que el darrer dia de rodatge va plorar perquè no volia que s'acabés aquella experiència. Com a directora, vaig donar llibertat total als actors. Tots giràvem entorn d'ells. Emma i Birol constituïen l'eix de l'engranatge i els altres érem peces que funcionàvem en aquell mecanisme. Els vam demanar moments reals i ens els van donar. Algunes d'aquelles escenes, màgiques diria jo, les podem contemplar a la pel·lícula. Va ser un autèntic regal, del qual el públic molt aviat podrà gaudir.

<p>NÚMERO 59605</p> <p>Nº DE FOLIO 101/125</p> <p>SORTEO 102</p> <p>FECHA DEL 22-12-16</p> <p>FRACCIÓN 1ª-10ª</p> <p>SERIE 126-135ª</p> <p>SON. #4#</p> <p>EUROS 101/500</p> <p>CLAVE: 5G2M0R6</p>	<p>Club+amigos</p> <p>Asociación Amigos de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel</p> <p>A. CATALUNYA CRISTIANA RADIO ESTEL</p> <p>Comtes de Bell-lloc, 67-69</p> <p>08014 - Barcelona-</p> <p>Tfno: 93 409 27 70</p> <p>N. FOLIO: 101/500 - CLAVE: 5G2M0R6</p> <p>NOTA: TODO TALÓN FOTO O ENMENDADO SERÁ NULO</p>	<p>Lotería Nacional</p> <p>59605</p> <p>CINCUENTA Y NUEVE MIL SESENTOS CINCO</p> <p>SORTEO EXTRA DE NADAL</p> <p>El portador de esta participación juega CUATRO euros en el nº indicado para el sorteo del día 22 de Diciembre de 2016</p> <p>En caso de premio se cobrará en: A. CATALUNYA CRISTIANA RADIO ESTEL</p> <p>DONATIVO: 1 Euro</p> <p>* TOTAL: 5 Euros*</p> <p>Depositar en CATALUNYA CRISTIANA RADIO ESTEL</p> <p>CADUCA A LOS 3 MESES. PREMIOS SUJETOS A LEY</p>	<p>SERIE 126-135ª</p> <p>SORTEO 102</p> <p>FECHA DEL 22-12-16</p> <p>SORTEO</p> <p>SON. #4#</p> <p>EUROS 101/500</p> <p>FRACCIÓN 1ª-10ª</p>
--	--	--	---

VOLS POSAR EL TEU GRANET DE SORRA PER AJUDAR

Catalunya Cristiana i Ràdio Estel? Prova sort amb nosaltres! Compra participacions del nostre número de la Loteria de Nadal: 59605. Dels 5 euros de participació, 1 és per col·laborar amb nosaltres. Tens temps fins al 13 de desembre.

Passa per *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel a buscar la teua sort! Comtes de Bell-lloc, 67-69, de Barcelona.
Més informació: 934 092 770 / loteria@radioestel.cat

Nou reconeixement per al programa «Grans Històries» de Ràdio Estel

El guardó ha estat atorgat per la Fundació SAR-QUAVITAE

Redacció
Barcelona

Amb una gala celebrada al Teatre Goya, de Barcelona, l'empresa SAR-QUAVITAE, el grup líder en assistència social i sanitària a Espanya, va culminar el 28 de novembre els actes del seu 25è aniversari. L'acte va ser presentat pel mag Lari i va comptar amb les actuacions de la companyia de dansa i diversitat funcional Danza Mobile i el cor Senior de l'Orfeó Sabadell.

Al llarg de la gala va tenir lloc l'entrega dels premis Fundació SAR-QUAVITAE, creats per a l'ocasió d'aquest 25è aniversari i que reconeixen les millors iniciatives vinculades a les persones grans i la seva qualitat de vida. Javier Jiménez, director de la Fundació SAR-QUAVITAE, va destacar que els premiats són «petits, però valuosíssims exemples del millor que la nostra societat és capaç de donar i regalar als més grans».

Dins de la categoria de «Mitjans de comunicació. Rigor i sensibilitat cap a les persones grans», el programa *Grans Històries*, de Ràdio Estel, va rebre el premi d'àmbit local, un reconeixement que van recollir el director de Ràdio Estel, Mn. Jaume Aymar, i el director i presentador del programa, Oriol Casals. Entre els altres premiats hi va haver *La Vanguardia* (mitjans de

comunicació d'àmbit estatal), l'escola Anna Mogas de Granollers (primer premi escoles de Primària i Secundària), el col·legi Maristes Valldemia de Mataró (millor treball d'investigació en la categoria de Batxillerat i FP) i el Centre Residencial Joviar de Lleida (primer premi als Professionals del Sector). SAR-QUAVITAE va fer un reconeixement també a l'esforç dels seus

professionals a través dels premis Activitat, que es van entregar a les persones que encarnen més bé els valors que vol transmetre la companyia: alegria, empatia i responsabilitat, entre altres.

«Grans Històries»

El programa *Grans Històries*, de Ràdio Estel, forma part del projecte de

relacions intergeneracionals de l'escola Mare de Déu de la Salut i la residència Roca i Pi, tots dos de Badalona. La relació entre les dues institucions està molt consolidada i de manera regular es realitzen activitats conjuntes amb la participació d'alumnes i persones grans, en la línia de l'aprenentatge i el servei.

Podem veure, per exemple, com les persones grans ensenyen a cosir els més joves mentre aquests els ensenyen a utilitzar un ordinador. Entre les activitats regulars hi ha el taller d'històries de vida, en què les persones grans els parlen de fets biogràfics amb els quals els més joves coneixen fets passats, com la guerra civil i la posguerra, el que era viure en una colònia tèxtil, emigrar per cercar feina o oficis que ja gairebé no es realitzen.

Aquestes converses es graven per tal de confeccionar després el programa *Grans Històries* als estudis de Ràdio Estel. Allà, professionals de l'àmbit de l'educació i de la gent gran, després d'escoltar la «gran història», conversen sobre els valors d'aquella trobada intergeneracional. *Grans Històries* ha arribat enguany a la quarta temporada i ja se n'està preparant la cinquena, que s'emetrà l'estiu del 2017. El programa ja va rebre l'any 2014 una menció de qualitat als premis Ràdio Associació de Catalunya.

David Escolano



Oriol Casals i Mn. Jaume Aymar, després de rebre el premi de mans de SAR-QUAVITAE.

La muralla de Tarragona, escenari d'un pessebre vivent amb rigor històric

Joan Boronat / Tarragona

Tarragona viurà aquest desembre el primer pessebre vivent de la ciutat. Les muralles seran l'escenari, durant el cap de setmana del 17 i 18 de desembre, del pessebre vivent *Anno Domini: Una recreació del primer Nadal de la història*, una reconstrucció històrica que transportarà els assistents a la Judea del segle I.

Aquesta és una iniciativa del Museu Bíblic Tarraconense i de l'Associació Cultural Sant Fructuós, que compta amb la col·laboració de grups de reconstrucció històrica, com el Projecte Phoenix, que cedeix el vestuari dels soldats romans del segle I.

El pessebre, en què hi participarà un centenar de persones, s'estructurarà com un passeig nocturn per les muralles, on el visitant visionarà fins a nou escenes, que començarà amb una introducció a través d'un

muntatge audiovisual. Posteriorment es farà el passi cap al quadre de les profecies, l'anunciació a Maria, el viatge dels savis (que entenem com els reis mags), l'empadronament, l'anunciació als pastors, el naixement i l'adoració dels pastors i dels mags, el camí a Betlem i la fugida a Egipte.

Totes aquestes escenes estaran representades per figurants i animals vius, i una veu en *off* donarà les explicacions corresponents. Com a mostra del rigor en el vestuari, podem fer esment dels mags, que aniran abillats tal com la història ha determinat i que es palesa en el relleu del sarcòfag del segle IV que es va ensenyar el 16 de novembre en la presentació del pessebre. En aquest relleu hi ha representada «una de les nativitats més antigues del món», comenta Andreu Muñoz Melgar, director del Museu Bíblic.

Cal ressaltar que es recrearà el

naixement a la cova dels baixos d'una casa de dos plantes, «que, en realitat, estava situada dins del recinte emmurallat de Betlem i no en una cova als afores, segons el tòpic generalitzat», manifesta Andreu Muñoz.

Les visites es realitzaran per grups i es preveu que tinguin una durada de cinquanta minuts. Els grups aniran guiats tot el recorregut i estaran formats per seixanta persones, entre les 18.00 i les 21.00 hores, en intervals de quinze minuts, tots dos dies. L'entrada serà per la porta de la Via de l'Imperi i el públic podrà sortir per la porta dels Socors, que dona al passeig Torroja.

L'organització calcula que unes 1.200 persones visitaran el pessebre. El preu de l'entrada és de 10 euros (els menors de 3 anys no paguen) i els tiquets es poden adquirir a El Corte Inglés. Per promocionar la iniciativa s'han editat 20.000 fulletons.



Presentació del pessebre vivent als mitjans de comunicació.

Actualitats científiques

Estem iniciant una nova època geològica, l'«antropocè»?

El professor Jan Zalasiewicz, geòleg de la Universitat de Leicester (Gran Bretanya) és qui lidera un grup de científics que diuen que ens trobem amb un canvi tan important en la història de la Terra que cal afirmar que estem entrant en una nova època des del punt de vista de la geologia, època que, per cert, no és gaire falaguera. Aquest grup de geòlegs, que treballen en la cosa des del 2009, ha intervingut en el Congrés Internacional de Geologia celebrat a Sud-àfrica aquest estiu, demanant que es valori la declaració que afirma que estem entrant de debò en una època nova.

D'aquesta nova època en diuen «antropocè», i s'afegiria a les altres dues èpoques del quaternari: el plistocè i l'holocè. Com hom sap el quaternari és el tercer període del cenozoic o era terciària (que és la tercera era del fanerozoic, iniciat fa uns 540 milions d'anys; les altres dues són la primària (o paleozoic) i la secundària (o mesozoic). El quaternari (que fa uns anys es considerava una quarta era) ara només té categoria de període (dins del cenozoic) i comprèn dues èpoques: el plistocè, que començà fa uns 200.000 anys, i l'holocè iniciat ara



en fa uns 11.500 amb la introducció de la civilització humana: cultius de la terra i fundació de ciutats.

Ara bé: és tan notable el canvi actual que s'hagi de considerar inici d'una nova època geològica? Així ho han cregut aquests geòlegs, perquè l'impacte en la natura que l'home hi està produint és tan intens, diuen, que ho exigeix. L'estudi que n'han fet conclou, entre altres coses, que un 75% de les espècies vivents (vegetals i animals) desapareixeran en poques dècades si es manté la tendència ac-

tual. Això començà a mitjans segle XX. Quan el 1945 es llançà la primera bomba nuclear, la Trinity, ja van ser arrossegats a l'estratosfera elements radioactius que després es dispersaren i caigueren sobre la Terra. No cal dir com això s'anà ampliant en les següents proves i bombes nuclears. Són molts els isòtops radioactius que ara infesten el planeta. Un altre punt, i ben important, són els plàstics, que es troben pertot arreu, provocant canvis en la vida dels oceans i fins i tot intervenen en la for-

mació d'una nova mena de roques. També la combustió del hidrocarburs que, a part de les cendres, intervenen notablement en la formació de gasos d'efecte hivernacle, que tant contribueixen a l'escalfament de la Terra. Un altre punt és la distribució global de les espècies, que es troben ja en llocs que no havien ocupat mai i tenen la seva part en l'extinció imparable del 75% del conjunt d'elles com hem dit abans. I encara altres circumstàncies que no cal detallar.

Però sí que val la pena afegir-hi que la revista *Nature Communications* també constata que en aquests últims anys unes tres quartes parts del territori mundial es troben significativament alterades per causa de la presència humana i que un 97% de les zones naturals més valuoses s'han vist modificades.

Conclusió: sigui o no el començament d'una nova època geològica, el que està passant ara al nostre planeta és greu. Cal posar-hi fre si no volem autodestruir-nos. De fet, estem consumint més del que la Terra dona i aquest dèficit és alarmant. Tots n'hem de prendre consciència i reaccionar com cal per posar-hi remei!



Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Gent de casa



Carme Samaranch, vocació missionera

El recent cas d'Isabel Solà Matas, germana de Jesús i Maria, assassinada a Haití, m'ha fet recordar un altre cas de no fa pas tant de temps. Es tracta

de la germana Maria del Carme Samaranch Kirner, de la mateixa congregació i també barcelonina.

Fou el 2 de setembre del 1983. El cadàver de la religiosa, que tenia 52 anys, va ser descobert per una nena de la missió, al matí, quan l'anà a cridar, al poblat d'Ebibeyin, a l'antic Rio Muni (Guinea Equatorial), en un indret no gaire llunyà de la frontera amb el Camerun.

Haití i Guinea; dues morts inexplicables. La premsa de l'època —que no li donà més ressò que el que ara ha tingut el d'Isabel Solà— deia que se'n desconeixien els motius de la mort, degollada, però que bé podia ser que descobrís algú robant a la missió. La primera crònica que vaig llegir sobre el tema a la premsa, l'endemà



Col·legi de la Missió de la Comunitat de Jesús-Maria a Ebibeyin (Guinea Equatorial).

de la descoberta del cadàver, anava signada per una periodista que llavors començava a fer-se un nom: Pilar Cernuda.

Carme Samaranch era llicenciada en Químiques, però la seva vocació missionera l'havia portada a professorar en la congregació i, després, a complir el seu somni d'anar de missionera a l'Àfrica. Feia més de trenta anys que era monja i,

Joan Pallarès-
Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com



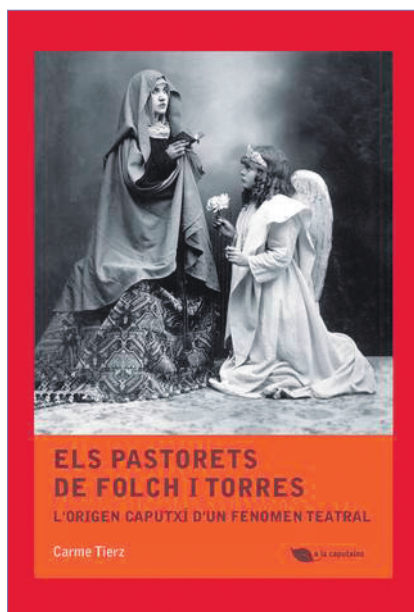
contra la seva voluntat, havia hagut de tornar de Guinea a Barcelona, després de la independència de la colònia espanyola, durant el període del president Macías.

A Barcelona va treballar en condicions precàries, als anys setanta, al barri de la Guineueta, però, tan bon punt li va ser possible, va retornar a Guinea, on se sentia cridada.

La família de Carme Samaranch, una família nombrosa, va respectar el seu desig de ser enterrada allà. Quinze dies més tard, la premsa informava que a Guinea dos militars, un tinent i un soldat havien estat sotmesos a consell de guerra sumaríssim com a autors del fet, atès que havien confessat el mòbil del robatori.

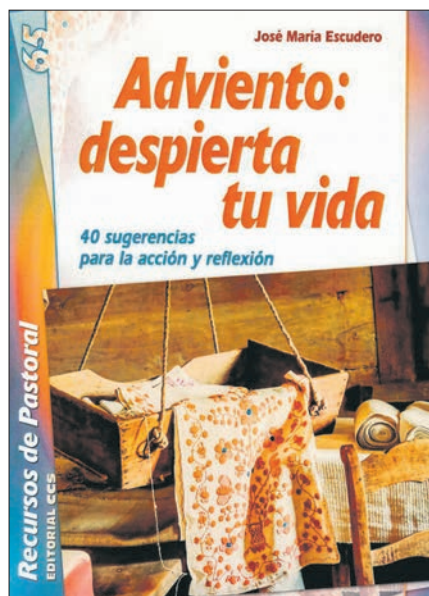
Poc després, ja érem a l'octubre i la jornada del Domund va fer propici que el cardenal Narcís Jubany, en la seva glossa dominical, parlés de l'heroisme d'una jove barcelonina, alumna del Col·legi Jesús i Maria, que va sentir la crida, va ingressar a la congregació i va seguir la seva vocació missionera fins a ofrenar la vida.

CARME TIERZ
Els Pastorets de Folch i Torres
Mediterrània, 2016, 122 pàg.



Amb motiu del centenari de l'estrena (24 de desembre del 1916) d'*Els Pastorets*, de Folch i Torres, aquest llibre recull la investigació duta a terme per la periodista teatral Carme Tierz, que ens apropa a la figura de Folch i Torres, amb dades i documentació inèdites, des d'un nou punt de vista i amb especial atenció al vincle que l'unia a l'orde caputxí i a la seva manera de viure la fe.

JOSÉ MARÍA ESCUDERO
Adviento: despierta tu vida
CCS, 2016, 96 pàg.



En aquest volum es presenten els materials que el religiós José María Escudero va crear per «revifar» l'Adviento entre els grups de joves i adults que Déu va posar en el seu camí. De ben segur que seran de gran utilitat per a altres catequistes i agents de pastoral juvenil. Cartes, pregàries, paràboles i altres recursos són els «temes clau» en què s'apleguen els diferents materials.

Els 5 llibres
més venuts
aquest passat
mes de novembre

claret
LLIBRERIA

PAPA FRANCESC

Paraula i Vida 2017
Editorial Claret

01

EQUIP DEL CPL

Litúrgia de les Hores
Centre de Pastoral Litúrgica

02

RAMON M. NOGUÉS

La salut espiritual
Fragmenta Editorial

03

FRANCESC TORRALBA

Saber dir no
Ara Llibres

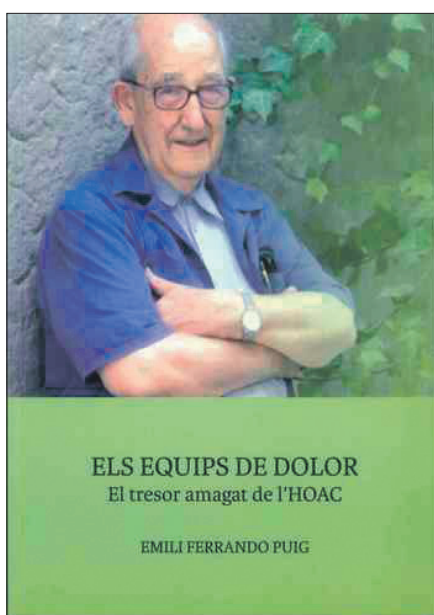
04

KIKO ARGÜELLO

Anotaciones (1988-2014)
BAC

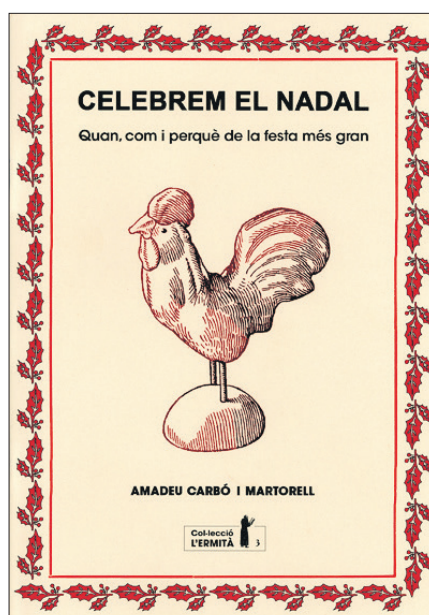
05

EMILI FERRANDO PUIG
Els equips de dolor. El tresor amagat de l'HOAC
Autoedició, 2016, 224 pàg.



Els Equips de Dolor, creats l'any 1952 per Mn. Josep Asens, són grups de malalts que coneixen i estimen la Germandat Obrera d'Acció Catòlica i ofereixen els seus sacrificis pel fruit de l'apostolat obrer. Mn. Asens escrivia a tots ells unes cartes-circulars amb l'objectiu de mantenir-los units i fermes en la fe i en l'apostolat. En aquest llibre es donen a conèixer aquests escrits.

AMADEU CARBÓ i MARTORELL
Celebrem el Nadal
Edicions Morera, 2016, 76 pàg.



El tió, l'àpat de Nadal, l'Home dels nassos, les nades... Dins del cicle nadalenc s'interrelacionen manifestacions de diferents procedències i èpoques, algunes de molt reculades. Amadeu Carbó, especialista en cultura popular, dona resposta a aquelles qüestions que sobre el Nadal ens hem preguntat més d'una vegada i sobretot vol ser una eina útil per interpretar-lo.

CARLOS RUIZ ZAFÓN
El laberint dels esperits
Columna, 2016, 928 pàg.



A la Barcelona de finals dels anys cinquanta, Daniel Sempere ja no és aquell nen que va descobrir un llibre que li canviaria la vida als passadissos del Cementiri dels Llibres Oblidats. El misteri de la mort de la seva mare li ha obert un abisme a l'ànima del qual la seva esposa Bea i el seu fidel amic Fermín intenten salvar-lo. Alicia Gris li desvetllarà la història secreta de la família.

GENÍS ARNÀS i MATILDE ALSINA
Mercats de Barcelona (segle XIX)
Albertí, 2016, 232 pàg.



Al segle XIX van aparèixer els primers mercats permanents a la ciutat de Barcelona. En aquesta obra s'explica la història de dotze mercats: Encants, Boqueria, Santa Caterina, Born, Sant Antoni, Barceloneta, Hostafrancs, Llibertat, Concepció, Clot, Poblenou i Abaceria. El text va acompanyat amb 180 imatges d'arxius i de col·leccions particulars, la majoria inèdites.

Crítica literària

Apreciar allò que és petit

El títol d'un llibre d'assaig, com és el cas, difícilment, i encara que sigui molt expressiu, pot reflectir amb fidelitat tot el que conté. L'assaig de l'autor del llibre que ens ocupa, professor de Filosofia de la UB, també es podria titular elogi de la senzillesa i de la quotidianitat. La vida pot ser perfectament fecunda des de la marginalitat, podem llegir a les primeres pàgines i per aquí és fàcil endevinar per on va la cosa. No hi ha resistència sense modèstia i generositat, s'hi afirma ja d'entrada i existir és en part resistir.

Resistir a què, es pregunta el professor Esquirol. Resistir al domini i a la victòria de l'egoisme, a la indiferència, a l'imperi de l'actualitat i a la ceguesa del destí, a la retòrica sense paraula, a l'absolut, al mal i a la injustícia, per dir-ho amb expressions de l'autor.

A les pàgines del text no hi apareix necessàriament la paraula *felicitat* i, amb tot, és aquest el fruit que s'aconsegueix amb el tipus de vida interior que, sense dir-ho explícitament, es postula en cadascun dels capítols del llibre: aprendre a apreciar allò que és petit és el més sublim de tot, una lliçó difícil i que, amb tot, està sempre al nostre abast.

En efecte, depèn d'un mateix trobar en la soledat i en la tranquil·litat de la vida quotidiana prou

JOSEP MARIA ESQUIROL

La resistència íntima

Assaig d'una filosofia de la proximitat

Quaderns Crema, 2015, 176 pág.

materials per a la reflexió i el coneixement profund de la realitat que ens envolta. En la soledat l'home s'enfronta amb el propi no-res. I per esquivar allò que es reflecteix al mirall de la pròpia vida, de vegades, busquem, desesperadament, la diversió i l'entreteniment en una mena de fugida permanent que difícilment pot ser la sortida a la soledat indesitjada. La desgràcia de l'home descansa en bona mesura en el fet de no saber descansar a la seva cambra i tot sol. En una paraula, sentir-se plenament a gust a casa en expressió de Pascal. «No surtis fora; torna a tu mateix», escriu sant Agustí, «en l'home interior habita la veritat».

LA RESISTÈNCIA ÍNTIMA: ASSAIG D'UNA FILOSOFIA DE LA PROXIMITAT, JOSEP MARIA ESQUIROL, QUADERNS CREMA, ASSAIG, 2015



Roberto Coll Vinent

Catedràtic de la Universitat Autònoma de Barcelona



Crítica teatral

Els tres reis de l'«Art» de Yasmina Reza

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
andreusotorra@gmail.com



«ART», de Yasmina Reza.
TRADUCCIÓ: Jordi Galceran.
INTÈRPRETS: Pere Arquillué, Francesc Orella i Lluís Villanueva.
DIRECCIÓ: Miquel Górriz.
Teatre Goya, Barcelona.
Fins al 15 de gener.

Hi havia una vegada tres Reis d'Orient i el dilema era escollir quin rei triaves. A uns els agradava el blanc, a altres els agradava el ros, i a altres els agradava el negre. Però, blanc, ros o negre, tots acabaven portant el regal que demanaves... o un de consolació.

Amb aquesta primera versió catalana de l'obra *Art*, de la novel·lista i dramaturga Yasmina Reza (París, 1959), que ha adaptat el dramaturg Jordi Galceran—les anteriors versions vistes aquí de Josep Maria Flotats i Ricardo Darín van ser en espanyol—passa un dilema semblant com amb el de la tria dels tres Reis.

Amb quin dels tres actors et quedés...? Amb Lluís Villanueva, el dermatòleg amant de l'art que acaba de comprar el famós quadre que protagonitza l'obra de Yasmina Reza? Amb Francesc Orella, l'amic emmurriat i presumptament de pensament clàssic o conservador que no entén que s'hagin pagat 200.000 euros per una tela en blanc? O amb Pere Arquillué, el més bon jan dels tres amics i el que

© David Ruano



Francesc Orella i Pere Arquillué, en una de les escenes de l'obra «Art», de Yasmina Reza.

es troba en el conflicte de donar la raó a l'un o a l'altre en un moment d'incertesa en la seva vida?

Els espectadors d'aquesta versió d'*Art* es plantegen aquest dilema de la tria entre els tres. Volen i dolen. Analitzen els defectes i les virtuts dels personatges que representen. S'identifiquen ara amb el parer d'un i ara amb el parer de l'altre. Acaben esclatant a riure de les reaccions de cadascun d'ells i, sense adonar-se'n, se'n riuen del que ells mateixos han analitzat una estona abans.

És l'arma amagada que té una obra com *Art*, aparentment tan senzilla

com el blanc immaculat del quadre: fer trontollar allò que creuen els tres personatges i, a la vegada, fer trontollar el que creuen també els espectadors. Qui no ha dubtat més d'una vegada davant d'un quadre contemporani intentant entendre què hi ha volgut expressar l'artista? Qui no ha pensat en veu baixa en una exposició que per posar una tela negra amb una línia blanca al mig no calia córrer tant?

Art no decep ningú. La posada en escena és d'una exquisidesa que, malgrat la complexitat de l'estructura, manté un caràcter minimalista. Però

l'autèntica pistonada del muntatge són, esclar, els tres intèrprets. Possiblement *Art* és una d'aquelles obres que requereix tres actors de pes que estiguin a l'alçada del repte que l'obra planteja. Sense aquelles expressions de primer pla, sense aquells silencis per reprendre el tema, sense aquelles pujades i baixades de to que enverinen una amistat trenada durant anys, *Art* correria el perill de caure en simple academicisme i pervertiria la intenció amagada de l'obra: convertir en comèdia una reflexió sobre el concepte de la creació artística.

Dels tres actors, Pere Arquillué crea un personatge nou, un personatge a qui no li cal parlar gaire per expressar el que pensa i no diu. I també un personatge que provoca el primer esclat espontani dels espectadors amb el monòleg, sense punts ni comes, ni una!, i sense respir, mentre relata el conflicte personal que viu amb la parella i les seves dues consogres, arran de la boda que s'acosta... fins a caure rendit al sofà. És, si es vol, el «pinyol» —un «pinyol» d'alta volada— de l'obra *Art* que Yasmina Reza serveix amb safata per a actors tot terreny com Pere Arquillué.

Des del carrer

Mn. Zeferí Borrat, degà dels preveres de Girona, fa 100 anys

«La generositat de Salvador Dalí envers la parròquia és prou coneguda»

Víctor Gay

Degà dels preveres diocesans, Mn. Zeferí Borrat, el 4 de desembre, assoleix la respectable xifra de 100 anys d'edat. Nascut a Torroella de Montgrí, ha servit mitja dotzena de parròquies de la diòcesi, però sens dubte on va deixar una petja més fonda va ser a Cadaqués en el decurs de prop de trenta anys. Actualment és a la residència sacerdotal Bisbe Sivilla i manté una memòria excel·lent. Era seminarista els anys anteriors a la guerra civil.

Com van ser els anys de seminarista?

Vaig començar la formació a la parròquia de Sant Genís, com a alumne del rector. Es podien fer així els dos primers cursos. Després vaig fer-ne quatre més a Santa Maria del Collell, que era una extensió del Seminari. Allà vaig compartir estudis amb Josep Maria Gironella, l'escriptor, teníem la mateixa edat. Després al Seminari de Girona, com a alumne extern...

Què va suposar l'esclat de la guerra civil?

L'estiu del 1936 em va acollir una família de Girona que tenia un taller de costura i, inicialment, treballava en una acadèmia. Fins i tot l'ajuntament em va oferir fer-me càrrec d'una escola municipal, perquè molts mestres havien estat mobilitzats. Però em van avisar que la meua vida corria perill...

I va creuar la frontera.

Certament. A Figueres una xarxa que dirigia la Sara Jordà em va passar a França per Maçanet de Cabrenys. Poc després aquesta noia va ser detinguda i afusellada. Una vegada a Perpinyà un prevere gironí que ja hi residia em va ajudar a aconseguir els documents per tornar a territori espanyol. A la prefectura fins i tot em van donar uns diners i durant el viatge vaig peregrinar a Lourdes per donar gràcies a la Mare de Déu.

Un cop a territori nacional, què va fer?

A Pamplona, on hi havia el meu



Víctor Gay i Mn. Zeferí Borrat, en el transcurs de l'entrevista. / Àngel Almazan

bisbe, el Dr. Cartaña, treballava al seu costat, fins que la meua lleva va ser mobilitzada i em destinaren als serveis administratius fins a la fi del conflicte. Tornat a Girona, vaig ser ordenat.

Ha servit a les parròquies de Salt, Figueres, Terrades, Gualta, Fontanilles, Sant Feliu de Guíxols i durant prop de trenta anys a Cadaqués. Com era Cadaqués a la seva arribada?

Molt diferent de l'actual. El turisme l'ha transformat, sincerament crec que a millor. Tal volta ha baixat el nombre de fidels a les celebracions, però en canvi les visites a l'església són moltes. Vam treballar molt per restaurar el seu conjunt i revaloritzar el gran retaule barroc, obra magna de Pau Costa.

Un dels seus feligresos era Salvador Dalí...

Molt respectuós amb els temes i les

«Em van avisar que la meua vida corria perill. A Figueres una xarxa que dirigia la Sara Jordà em va passar a França»

«Salvador Dalí em telefonava regularment i, segons quines visites rebia, volia que hi fos present»

celebracions religioses. No era de missa de cada diumenge. Quan venia es feia anunciar, fins i tot volia que l'alcalde l'acollís. Em telefonava regularment i, segons quines visites rebia, volia que hi fos present. La seva generositat envers la parròquia és prou coneguda. També va fer que molts altres artistes vinguessin. Possiblement, l'església parroquial de Cadaqués és una de les més pintades del bisbat. En moltes panoràmiques presideix el nucli.

Quin secret hi ha per arribar a centenari amb perfecta memòria i bona salut?

Cap, és una gràcia de Déu. Certament he fet bonat, però també he fumtat, fins que un dia vaig dir prou i sense cap recança. Celebrarem aquest centenari primer amb la família i després amb els companys de sacerdoci, presidits pel nostre bisbe.

Rauxa

L'obra d'art (i II)



Eduard Brufau

L'art cristià antic i medieval es regia per uns paràmetres que no són els que es van generalitzar amb el Renaixement. La voluntat d'imitar la realitat tal com la veiem era poc present en la pintura carolíngia, romànica, en bona part de la gòtica, i encara avui en l'art bizantí; no s'hi troben les tres dimensions, no es fa servir cap perspectiva evident, els cossos no projecten ombra, les figures humanes són hieràtiques—sense moviment— i sovint es representen sense paisatge de fons. Per a la mirada moderna aquestes obres pertanyen a un estadi poc evolucionat de l'art occidental, el preàmbul necessari abans d'assolir la plenitud; un art efectuat per unes mans devotes però maldestres que encara no són capaces

d'alliberar la figura humana de l'encarcament i la irrealitat.

Tanmateix, el que no s'adequa a la realitat és la nostra interpretació; si un Pantocràtor romànic, un retaule gòtic o un mosaic bizantí ens semblen poc naturals no ho podem atribuir a cap mediocritat, sinó a la consciència espiritual dels artistes: les tres dimensions de l'espai no hi apareixen perquè les realitats divines no es regeixen per les lleis del món físic; si no hi ha ombres és perquè la llum divina ho inunda tot, també la foscor; el hieratisme de les figures expressa la bellesa, la bonat i l'absoluta perfecció divines; etc. L'art modern és un mirall que reflecteix el món; l'art dels antics és una finestra que ens permet contemplar aquell món que ens ha estat promès.